

Bestuursverslag 2021

Inhoud

Voorwoord	3
1. Het schoolbestuur	4
1.1 Organisatie	4
1.2 Profiel	7
1.3 Dialoog	9
2. Verantwoording van het beleid	11
2.1 Onderwijs & Kwaliteit	11
2.2 Personeel & professionalisering	19
2.3 Huisvesting, facilitaire zaken & ICT	21
2.4 Financieel beleid	25
2.5 Risico's en risicobeheersing	27
3. Verantwoording van de financiën	29
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	30
3.2 Staat van baten en lasten en balans	31
3.3 Financiële positie	32
Bijlage 1 Realisatie beleidsvoornemens	35
Bijlage 2 Jaarrekening	36

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2021 van Openbaar Onderwijs Emmen (OOE). Het jaar 2021 is een belangrijk jaar geweest voor het openbaar onderwijs binnen de gemeente Emmen. Alle voorbereidingen zijn getroffen om OOE per 1 januari 2022 onder te brengen in een nieuw opgerichte stichting. Inmiddels is Stichting Openbaar Onderwijs Emmen een feit.

In het jaar 2021 heeft COVID-19 ook weer veel aanpassingen gevraagd in en van het onderwijs. Zo is het online onderwijs verder verstevigd en is er geïnvesteerd om de nadelige gevolgen voor het onderwijs tot een minimum te beperken. Ook de kwetsbaarheid door het lerarentekort is duidelijker geworden. Voor dit vraagstuk moeten nadere oplossingen gevonden worden. Heel Nederland kampt met dezelfde uitdagingen maar elke context is verschillend. Gezien de omvang van onze organisatie zoeken we deels de oplossing zelf en deels haken we aan bij regionale initiatieven.

Er zijn ook verdere stappen gezet in de ingezette ontwikkelingen zoals opgenomen in het Bestuurlijk Koersplan 2019-2023 van OOE. Per 1 augustus 2021 is OOE gaan werken met vier bovenschools directeuren en een directeur bedrijfsvoering. De negen clusters zijn doorontwikkeld naar een matrixorganisatie. De thema's kwaliteit en personeel en de implementatie van de onderwijsvisie ('Oog voor de wereld') staan centraal in het Bestuurlijk Koersplan. In 2020 zijn al belangrijke stappen gezet in het monitoren van de kwaliteit en de onderwijsresultaten van de scholen op bestuursniveau. In 2021 zijn de instrumenten verder geïmplementeerd en doorontwikkeld. De adviseurs onderwijs hebben in 2021 een belangrijke rol gekregen in het analyseren, beoordelen van en adviseren over de onderwijsresultaten binnen de scholengroepen, aangestuurd door de bovenscholse directie.

Om de kwaliteit binnen de scholen te waarborgen, is het van belang om de 'juiste medewerker, op de juiste plek' te laten functioneren. Goed opgeleide en vitale medewerkers maken het verschil en leiden tot meer kwaliteit in het onderwijs. In 2021 is daarom een 'praatplaat' gemaakt om aan te geven waaraan OOE de komende jaren wil gaan werken. Hierin staat de dialoog (het goede gesprek) centraal en zijn de volgende thema's opgenomen:

- Duurzame inzetbaarheid
- Functioneren
- Voorwaarden
- Leiderschap

Professionalisering van de organisatie was een belangrijk thema in 2021 en dat hebben we gekoppeld aan de verzelfstandiging van OOE. Dit geldt voor alle medewerkers, zowel op de scholen als het bestuurskantoor. Het functieboek voor de medewerkers van het bestuurskantoor is ook vastgesteld en alle functies zijn ingevuld. De stichting heeft eigen applicaties in gebruik genomen waarin de gegevens van OOE zijn overgenomen die onder het bevoegd gezag van de gemeente Emmen zijn opgesteld. De verzelfstandiging van OOE was ook een aanleiding om de Governance goed in te richten door o.a. de benoeming van een Raad van Toezicht en een Bestuur. We zijn voornemens het komende jaar de Code Goed Bestuur te gaan volgen. In de statuten en reglementen van de stichting is vastgelegd op welke wijze de organisatie is vormgegeven en op welke wijze we willen gaan samenwerken.

Het fundament voor de nieuwe stichting is gelegd en er kan nu gebouwd gaan worden. De stichting is een 'jonge' dynamische organisatie waarbij de voorwaarden zijn gecreëerd om kwalitatief door te groeien. De bestuurder kan samen met de directie en de medewerkers de organisatie stevig op de kaart zetten. In de loop van 2022 kan in gezamenlijkheid de eerste contouren neergezet worden voor een nieuw strategisch beleidsplan.

Erik Vredeveld
Voorzitter College van Bestuur

1. Het schoolbestuur

1.1 Organisatie

Contactgegevens

- Naam: Stichting Openbaar Onderwijs Emmen (OOE)
- Bestuursnummer: 10249
- Adres: Smedingeslag 1A
- Telefoonnummer: 0591-240000
- E-mail: secretariaat@oo-emmen.nl
- Website: www.oo-emmen.nl

Contactpersoon

- Mevr. W. Levelink
- Bestuursadviseur OOE
- 0591-240000

Scholen

- Zie www.oo-emmen.nl ; Scholenoverzicht Openbaar Onderwijs Emmen

Bestuur

- Voorzitter College van Bestuur: Erik Vredeveld (2022)
- Bestuurslid Eduglas, bestuurslid Playing for Succes (2021 onbezoldigd)

In 2021 was het College van Burgemeester van de gemeente Emmen het schoolbestuur van OOE (integraal schoolbestuur).

Via de volgende link zijn de nevenfuncties van het College van B&W te zien: [Nevenfuncties College van burgemeester en wethouders Gemeente Emmen](#) | Gemeente Emmen.

Intern toezichtsgaan

Vanaf 1 januari 2022 Raad van Toezicht:

- Dhr. Jan Peter Wassens (voorzitter)
- Mevr. Caren Japenga (vice voorzitter)
- Mevr. Meidina Oldenziel
- Dhr. Kor de Groot
- Dhr. Laurens Slinkman

In 2021 was de gemeenteraad van Emmen intern toezichthouder van OOE. OOE maakte tot 1 januari 2022 onderdeel uit van de gemeente Emmen (integraal schoolbestuur).

Juridische structuur

Tot 1 januari 2022 was bij OOE sprake van integraal schoolbestuur. Het College van Burgemeester en wethouders in de gemeente Emmen was het bevoegd gezag (schoolbestuur) van OOE. De gemeenteraad van Emmen was intern toezichthouder van OOE. Tot aan de volledige verzelfstandiging per 1 januari 2022 is OOE reeds eerder 'intern verzelfstandigd' en zijn alle verantwoordelijkheden en bevoegdheden in 2020 al belegd binnen de onderwijsorganisatie. Het bevoegd gezag was hiervan uitgezonderd. Per 1 januari 2022 is OOE ondergebracht binnen een nieuw opgerichte stichting met een eigen bestuurder en eigen Raad van Toezicht.

Governance

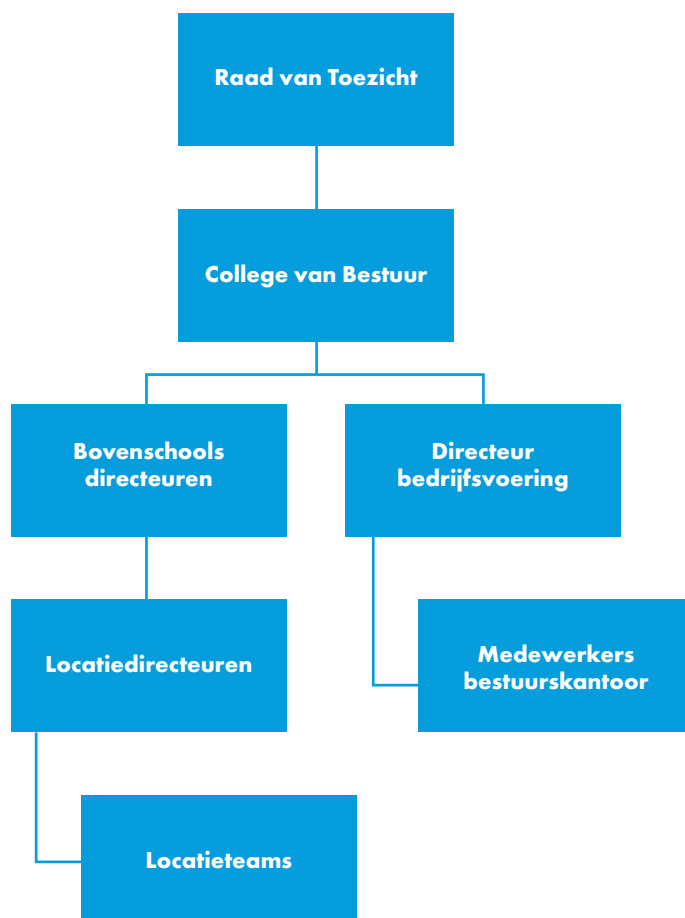
Per 1 januari 2022 is met de verzelfstandiging van OOE de governance goed ingericht met vijf leden Raad van Toezicht en een College van Bestuur. Tot deze datum was het niet mogelijk geheel conform de Code Goed Bestuur te werken met het College van B&W als bevoegd gezag en de gemeenteraad als toezichthouder. De rol van toezichthouder kon binnen de gemeentelijke kaders niet worden ingericht volgens de wettelijke vereisten.

Met de 'interne verzelfstandiging' van OOE in 2020 is sindsdien wel binnen de mogelijkheden en de kaders van het integraal schoolbestuur en de bijbehorende structuur binnen de gemeentelijke organisatie invulling gegeven aan de code good governance. De gemeenteraad is in haar rol als toezichthouder van alle belangrijke ontwikkelingen op de hoogte gehouden en heeft zij besluiten genomen op strategische vraagstukken, zoals bijvoorbeeld de verzelfstandiging en het vaststellen van het Bestuurlijk Koersplan. Met regelmaat zijn raadsinformatieavonden georganiseerd door OOE, om de raad als toezichthouder te informeren over alle ontwikkelingen binnen OOE. De gemeenteraad heeft als toezichthouder van OOE geen jaarverslag gemaakt in die hoedanigheid. Wel zijn alle besluiten vastgelegd conform protocol van de gemeente Emmen en maken onderdeel uit van het jaarverslag van de gemeente Emmen. In het kader van wet Versterking Bestuurskracht zijn er enkele bijeenkomsten georganiseerd tussen gemeenteraad en de GMR en in najaar van 2021 was de nieuwe Raad van Toezicht eveneens betrokken.

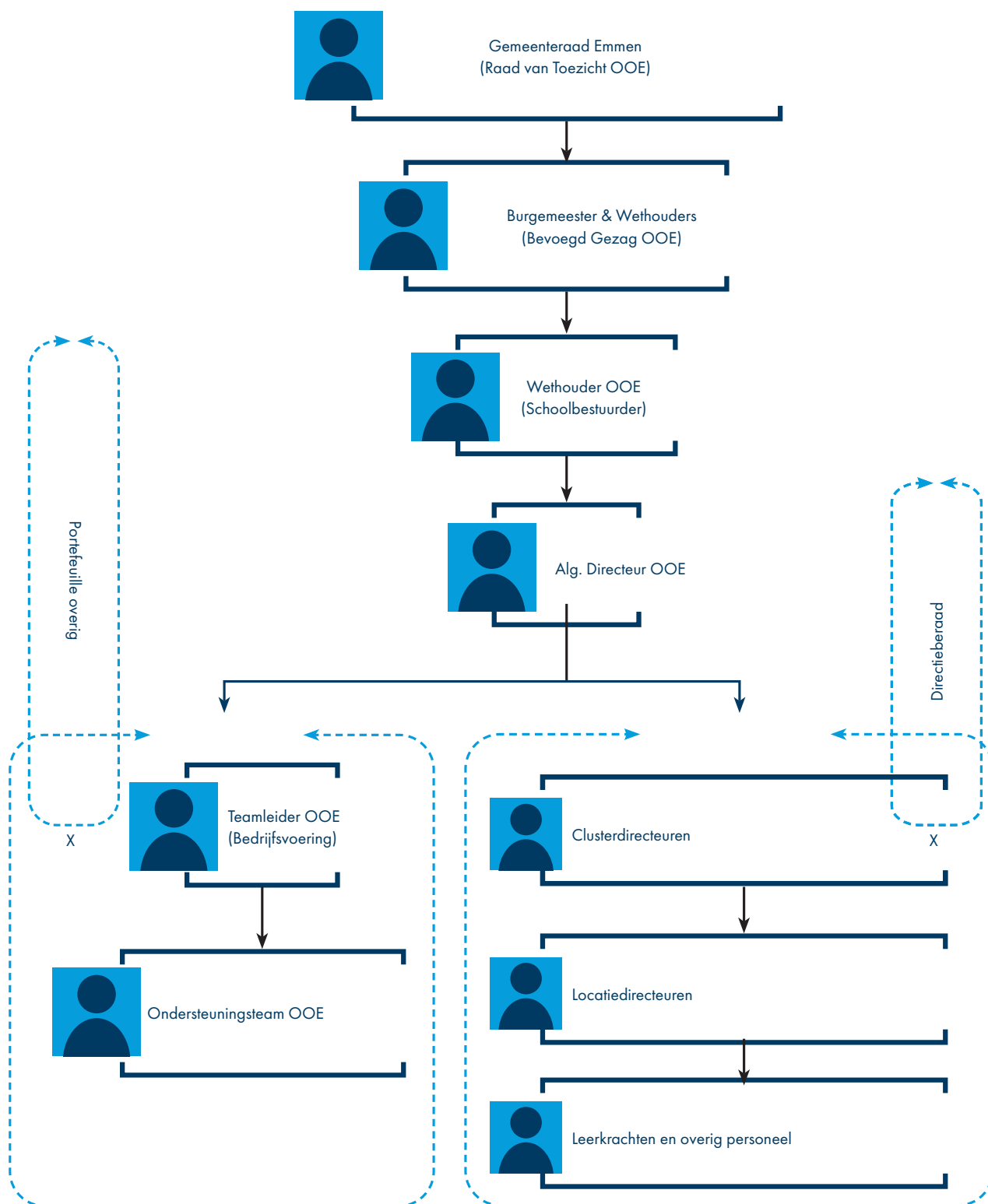
Bij het laatste inspectiebezoek is afgesproken om na verzelfstandiging aan te tonen dat OOE vanaf 1 januari 2022 werkt conform de wettelijke vereisten van de Code Goed Bestuur.

Organisatiestructuur

Organisatiestructuur vanaf 1 januari 2022:

Organisatiestructuur tot 1 januari 2022:

Verzelfstandiging OOE en besturingsfilosofie

Met de verzelfstandiging van OOE is de aansturing van de organisatie gewijzigd. In 2021 was het College van B&W nog het bevoegd gezag van OOE, vervulde de wethouder de rol van schoolbestuurder en had de algemeen directeur de dagelijkse leiding over OOE.

Vanaf 1 januari 2022 heeft het College van B&W haar taken en bevoegdheden overgedragen aan het College van Bestuur van OOE en is de functie van algemeen directeur vervallen. De gemeenteraad heeft haar taken als intern toezichthouder overgedragen aan de nieuwe Raad van Toezicht.

Per 1 augustus 2021 zijn vier bovenschoolse directeuren aangesteld voor de organisatie. De functie van clusterdirecteur is hiermee vervallen. Samen met de directeur bedrijfsvoering zijn zij verantwoordelijk voor onderwijs en bedrijfsvoering onder aansturing van de bestuurder.

Met deze besturingsfilosofie streeft OOE een slagvaardige organisatie na.

De (gemeenschappelijke) medezeggenschap

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) bij OOE heeft van iedere school (veelal vanuit de MR) een lid in de GMR. De GMR hanteert een rooster van aftreden, zodat er altijd sprake is van een evenwichtige verdeling tussen oudergeleding en personeelsgeleding. De GMR telde in 2021 een dagelijks bestuur van vier leden (drie ouders en één personeelslid). Alle verplichte documenten passeren de GMR ter instemming en/of advies. Ook wordt de GMR geïnformeerd over andere relevante ontwikkelingen binnen OOE (kwaliteit, Nationaal Programma Onderwijs (NPO), verzelfstandiging). De GMR geeft ook ongevraagd adviezen aan het bestuur.

In 2021 zijn diverse onderwerpen de revue gepasseerd, zoals het verzelfstandigingsbesluit van OOE en de aanstelling van de leden van de Raad van Toezicht en College van Bestuur, maar ook reguliere onderwerpen zoals het vakantierooster, het bestuursformatieplan, de begroting, etc. Voor een volledige weergave zie het jaarverslag van de GMR.

1.2 Profiel

Missie & visie

Onze missie is goed onderwijs

Omdat wij kwalitatief hoogwaardig, toekomstgericht en eigentijds onderwijs aan willen bieden streven we naar optimale toegankelijkheid voor alle kinderen. Wij zien het onderwijs als venster naar de wereld. We willen onze leerlingen alle kansen geven hun talenten te ontplooien en hun vaardigheden te ontwikkelen. Dat komt later goed van pas, school is immers de start van een leven lang leren!

Visie 'Oog voor de wereld'

'Wij hebben oog voor de wereld en leiden onze leerlingen op tot wereldburgers.' Zo kijken wij naar de toekomst. 'Oog voor de wereld' is dan ook het motto van onze onderwijsvisie. Want de wereld houdt niet op bij je eigen stad, dorp of wijk. En de samenleving verandert snel. We kijken daarom samen met de kinderen over grenzen, stimuleren een open blik naar de wereld en gaan respectvol om met levens- en geloofsovertuigingen. Ook geven we de kinderen de ruimte om hun eigen leren vorm en betekenis te geven, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot wereldburgers. Dit doen we met eigentijdse faciliteiten, zoals digitale middelen en aantrekkelijke schoolgebouwen.

Deze visie is in 2017 door OOE vastgesteld en bestaat uit negen 'onderwijstegels', waarop de scholen vorm en inhoud kunnen geven aan de onderwijsvisie van OOE.

Kernwaarden OOE

In het Bestuurlijk Koersplan 2019-2023 zijn de normen en waarden, strategische opgaven en ontwikkelingen van Openbaar Onderwijs Emmen in beeld gebracht. In drie kernwaarden is beschreven waar Openbaar Onderwijs Emmen voor staat. Deze waarden vormen de leidraad voor ons denken en doen, voor het adequaat aanpakken van opgaven en kansen. De geformuleerde kernwaarden zijn: open, samen en gelijkwaardig.

Bestuurlijk Koersplan 2019-2023

Binnen OOE is een strategisch plan opgesteld voor vier jaar, waarin bovenstaande missie en visie verder zijn uitgewerkt op bestuurlijk niveau. In dit plan zijn de ambities, doelen en resultaten voor vier jaar beschreven. Er is gekozen voor drie pijlers, namelijk: het toepassen van de onderwijsvisie "Oog voor de wereld" en twee bestuurlijke thema's: kwaliteit en personeel. Binnen deze pijlers zijn de volgende doelen opgenomen:

1. Eigentijds en toekomstgericht onderwijs
2. Eigentijds en toekomstgerichte organisatie
3. Eigentijds en toekomstgerichte schoolgebouwen

Het toepassen en realiseren van de ambities en doelstellingen doen we in een lerende, financieel gezonde en zelfstandige organisatie, waarin planmatig en cyclisch gewerkt wordt aan kwaliteitsontwikkeling en monitoring daarvan.

In 2021 stond voornamelijk de implementatie en het toepassen van het in 2020 vastgestelde kwaliteitsbeleid en de daarbij behorende handboeken en procedures. Daarnaast stond het thema personeel centraal. Immers het personeel is het belangrijkste kapitaal van de organisatie. Kwaliteit van onderwijs kan uitsluitend worden waargemaakt met behulp van goed gekwalificeerde en vitale medewerkers.

Kernactiviteiten

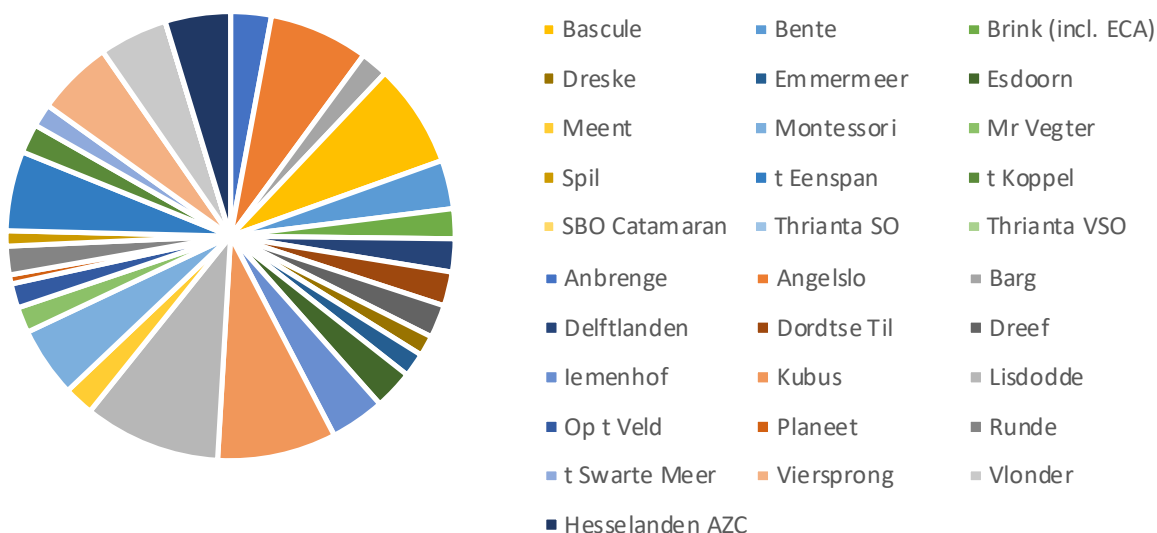
De kernactiviteit van OOE is het verzorgen van basisonderwijs aan leerlingen tussen 4 en 12 jaar oud. Daarnaast verzorgt OOE onderwijs aan leerlingen in het speciaal (voortgezet) onderwijs.

Toegankelijkheid & toelating

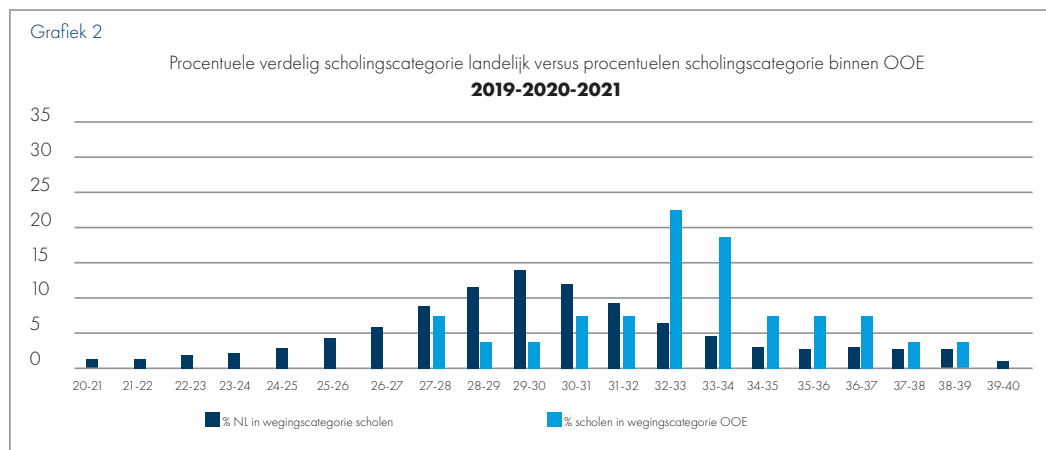
OOE heeft een openbaar karakter. Iedere leerling, ongeacht afkomst of religie, is welkom bij OOE.

Profiel van de scholen & schoolweging

OOE heeft op de teldatum 1 oktober 2021 4359 leerlingen op het basisonderwijs en het speciaal (voortgezet) onderwijs; een daling van 41 leerlingen ten opzichte van 2020. OOE heeft in totaal 29 scholen (Brin-nummers). In grafiek 1 is een procentuele weergave opgenomen naar schoolgrootte. OOE heeft relatief veel kleine scholen en een paar grotere scholen (de schoolgrootte varieert van 26 leerlingen tot 393 leerlingen).

OOE heeft relatief veel scholen met een hoge schoolweging in vergelijking met het landelijk gemiddelde (zie grafiek 2). Dit betekent dat scholen in deze regio mogelijk een andere aanpak gebruiken dan scholen met een lagere schoolweging. Dit hoeft overigens geen (negatief) effect te hebben op de leerresultaten van de leerlingen. De leerlingen bij OOE scoren op of boven het landelijk gemiddelde. Voor alle scholen binnen OOE is het de ambitie om in ieder geval gelijk of hoger aan het gemiddelde van scholen uit dezelfde schoolgroep te functioneren.

1.3 Dialoog

Verbonden partijen

OOE vindt dialoog met alle actoren (binnen en buiten de organisatie) belangrijk. We proberen via programma-aanpak draagvlak te creëren en van onderop en van bovenaf (extern, ministerie, etc.) bij elkaar te laten komen in een goede dialoog.

SWV 22.02 PO	Samenwerkingsverband Primair Onderwijs
SWV 22.02 VO	Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs OOE heeft één school in het voortgezet onderwijs (Thriantaschool VSO) daarmee participeert zij in dit samenwerkingsverband.
Lobo overleg	Overleg met alle bestuurders van de schoolbesturen voor het PO in de gemeente Emmen en een vertegenwoordiger van de gemeente Emmen over lokaal onderwijs(beleid).
Prisma overleg	Overleg met alle bestuurders van schoolbesturen voor openbaar primair onderwijs in de provincie Drenthe.
Top Drenthe	Samenwerking met drie andere schoolbesturen voor openbaar primair onderwijs voor inzet van invalleerkrachten.
Drentse onderwijsmonitor	In dit netwerk wordt samenwerking nagestreefd tussen VDG, provincie en onderwijs met als resultaat inzichten en analyses op onderwijsresultaten binnen Drenthe.
Stuurgroep meer muziek in de klas	Muziek draagt op een unieke manier bij aan de ontwikkeling van kinderen. Het bevordert bijvoorbeeld de sociaal-emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling van het brein. De stuurgroep zorgt voor samenwerking met verschillende partijen om de ontwikkelingen op muziek gebied te stimuleren.
Netwerk VOS/ABB	OOE participeert in de lokale netwerken van VOS/ABB waarin belangrijke landelijke thema's maar ook lokale thema's worden besproken.
PO-raad	OOE is lid van de PO-raad en neemt deel aan bestuur bijeenkomsten, maar ook aan inhoudelijke thema's.

Lidmaatschappen

OOE is lid van Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO), VOS/ABB, PO-raad en GO-raad. OOE kan op basis van het lidmaatschap gebruik maken van de expertise bij deze partijen. Te denken valt aan juridische, rechtspositionele en financiële expertise, maar ook aan landelijke ontwikkelingen en regelingen en medezeggenschap.

Klachtenbehandeling

OOE maakt via Sedna gebruik van een klachtenfunctionaris. Hiervan kunnen ouders gebruik maken, indien ouders de klacht met de school niet kunnen oplossen. De klachtenfunctionaris fungeert als aanspreekpunt bij een klacht of mogelijke klacht. Zij heeft hierin een objectieve en onafhankelijke rol en neemt contact op met beide partijen. Naar aanleiding van ingediende klachten kan zij het volgende doen: informeren, bemiddelen of doorverwijzen naar een andere externe partij.

In 2021 zijn in totaal zes consulten geweest met cliënten. Drie van zes casussen zijn overgedragen aan een (school) maatschappelijk werker, twee casussen zijn opgelost met behulp van de klachtenfunctionaris en één casus was al opgelost voordat de klachtenfunctionaris contact opnam met cliënt.

De klachtenfunctionaris heeft geconstateerd dat de bekendheid van ouders met de klachtenfunctionaris niet altijd helder is. Op de website van Openbaar Onderwijs Emmen vindt de bezoeker(ouder/verzorger) onder de titel ouders het kopje klachtenregeling: <https://www.oo-emmen.nl/ouders/klachten/>. In 2022 gaat OOE de procedure nogmaals beoordelen en daar waar nodig aanpassen. Deze wordt gepubliceerd op de websites van de scholen en op de website van OOE.

Naast Sedna zijn ook bij het schoolbestuur nog vier klachten binnengekomen. Twee daarvan zijn naar tevredenheid afgehandeld. De andere twee klachten zijn nog niet afgehandeld en lopen nog.

Incidentenregistratie

Vanaf schooljaar 2018-2019 wordt een incidentenregistratie bijgehouden door OOE. In schooljaar 2020-2021 zijn er 90 incidentenregistraties geweest, aangaande 70 leerlingen. Dit zijn er minder dan het jaar ervoor. Het betreft voornamelijk registraties van pestgedrag en agressie. Scholen blijken volgens de registratie goed in staat om met incidenten om te gaan en weten doorgaans ook goed waar ze ondersteuning kunnen vragen indien dit noodzakelijk is. Er is in 2021 ingezet op aanscherping van het begrip incident.

De adviseurs onderwijs controleren twee keer per schooljaar de vorm en inhoud van de incidentenregistraties. Op deze wijze worden de incidenten goed gemonitord.

De Meldcode wordt echter nog slechts zeer beperkt gebruikt. Gezien het leerlingaantal binnen ons schoolbestuur zou dit getal hoger moeten liggen. Het Nederlands Jeugdinstituut hanteert hiervoor een ondergrens van 3%. In schooljaar 2020-2021 zijn medewerkers van OOE opgeleid tot aandachtsfunctionaris Kindermishandeling/ huiselijk geweld om meer bewustwording te creëren op dit onderwerp. Meldingen kunnen ook tot stand komen in samenspraak met externe jeugdhulporganisaties. Vanuit de Inspectie is mevrouw J. Brandsma de vertrouwensinspecteur voor OOE. Een onafhankelijke vertrouwenspersoon wordt ingeschakeld op basis van een contract met Sedna.

2. Verantwoording van het beleid

2.1 Onderwijs & kwaliteit

OOE streeft naar eigentijds en toekomstgericht onderwijs. Dit wil zij bereiken door te investeren in de visie 'Oog voor de wereld' en in te zetten op nieuwe onderwijskundige inzichten. Daarnaast wil OOE goed en kwalitatief onderwijs bieden aan de leerlingen op onze scholen. We sluiten hierbij aan bij het Toezichtkader dat de Onderwijsinspectie hanteert.

Onderwijsinspectie

De onderwijsinspectie bezoekt minstens eens per vier jaar ieder schoolbestuur in Nederland. Sinds 1 augustus 2017 is er sprake van een vernieuwd toezichtkader. De inspectie onderzoekt dan of het bestuur op zijn scholen zorgdraagt voor voldoende kwaliteit op haar scholen en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te kunnen blijven verzorgen. Met het nieuwe toezichtkader worden de kwaliteitszorg op bestuursniveau en de onderwijskwaliteit op de scholen in kaart gebracht.

Het schoolbestuur van OOE heeft zicht op de resultaten en de kwaliteit van het onderwijs binnen de scholen. Er is een monitor ontwikkeld waarin de onderwijsresultaten tussen scholen van OOE en andere schoolbesturen met elkaar vergeleken kunnen worden. De Inspectie heeft dit onderdeel met een dikke voldoende beoordeeld. In het najaar 2021 heeft een bestuursgesprek plaatsgevonden tussen Inspectie en algemeen directeur en de vier bovenschools directeurs en zijn alle scholen besproken. Er is informatie uitgewisseld over de stand van zaken met betrekking tot kwaliteit. Dit heeft niet geleid tot extra onderzoek vanuit de Inspectie.

Per 1 januari 2022 is OOE verzelfstandigd en heeft OOE een 'eigen' bestuurder en een 'eigen' toezichthouder. Daarmee is de organisatie ingericht conform de code Good Governance en voldoet zij aan de gestelde eisen. Met de inspectie is afgesproken om in het eerste kwartaal van 2022 documenten aan te leveren waaruit blijkt dat de organisatie werkt conform deze code.

Van Kwaliteitsactiviteit naar Kwaliteitsbeleid

In de looptijd van het Bestuurlijk Koersplan OOE (2019-2023) is het thema Kwaliteit als proces helemaal uitgewerkt. OOE maakt de ontwikkeling door volgens de vier fasen van kwaliteit (zie onderstaande schema).

In 2023 is fase vier, strategisch kwaliteitsmanagement, een feit. In 2021 is vooral aandacht besteed aan de implementatie van het in 2020 vastgestelde kwaliteitsbeleid voor OOE. Hiervoor is een handboek opgesteld met daarin de kwaliteitsactiviteiten en instrumenten waaraan iedere school van OOE zich moet conformeren. De kwaliteitsactiviteiten vinden steeds meer cyclisch plaats en zijn onderling in verband gebracht. Een aantal instrumenten is nog niet in gebruik, maar is in de planning opgenomen voor implementatie (zie handboek kwaliteit). Ook wordt ieder jaar een aantal instrumenten geëvalueerd, zodat alle instrumenten actueel en passend zijn.

Zicht op kwaliteit

Onderstaand stroomschema geeft weer hoe binnen OOE zicht heeft op kwaliteit.

De bovenschoolse monitoring (dashboard) zorgt voor zicht op resultaten op zowel school- als bestuursniveau, zicht op onderwijs en zicht op ontwikkeling. De resultaten van individuele scholen worden hierdoor inzichtelijk maar ook hoe zij scoren ten opzichte van de schoolweging, de referentieniveaus (1F, 2F/1S) en het landelijk gemiddelde.

Er worden kwaliteitsgesprekken op alle niveaus in het stroomschema gevoerd om het dashboard toe te lichten en uit te lichten. In de management- en beleidsrapportages worden de analyses, verklaringen en aanvullingen schriftelijk weergegeven. Het dashboard geeft zicht op verschillende onderdelen van kwaliteit van OOE. Het eerste dashboard rapport van OOE is in 2020 gemaakt, onder de titel: 'Je kunt pas vooruit als je weet wat je tegenhoudt.' Vanuit dit dashboard zijn de trends, ontwikkelingen en risico's in één oogopslag in beeld. In 2021 zijn op dezelfde manier dashboardrapportages gemaakt, die ook systematisch zijn besproken. De bovenschoolse directeuren zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van OOE en verantwoorden deze aan het College van Bestuur. Op basis van de laatste analyses wordt door de bovenscholen directeuren een rapportage gemaakt van de analyse en een plan van aanpak voor het schooljaar 2022-2023. Deze is gekoppeld en nauw verbonden met de doelen en aanpak van het Nationaal Programma Onderwijs.

In eerste helft van 2022 wordt de bovenschoolse monitoring opgenomen in een nieuw in te richten systeem, waardoor de informatie op een eenvoudiger en sneller manier inzichtelijk wordt voor de gebruikers. In 2022-2023 wordt het dashboard geëvalueerd en daar waar nodig bijgesteld met als doel fase 4 'strategisch kwaliteitsmanagement' te bereiken.

Audits

In het vernieuwde onderzoekskader is het bestuur zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Het bestuur dient een eigen kwaliteitssysteem te hebben ingericht om zicht en sturing te hebben op de geboden kwaliteit. Om ook intern zicht te hebben op de kwaliteit vullen de scholen jaarlijks een zelfevaluatie in (Kwintoo). In de zelfevaluatie worden dezelfde criteria beoordeeld als waar de inspectie ook op beoordeelt. De Kwintoo kaarten komen minimaal één keer per vier jaar in het school team aan de orde.

Naast deze zelfevaluatie en themabezoeken van de inspectie, bezoekt ook een (intern of extern) auditteam van OOE eens per vier jaar een school. Op deze manier worden alle scholen eens per twee jaar objectief beoordeeld en ontvangen de scholen feedback op de kwaliteit door opgeleide auditoren. OOE heeft zelf een intern auditteam opgeleid en zoekt de samenwerking met een ander bestuur om auditbezoeken uit te wisselen. Het bestuur kan ook kiezen op basis van signalen voor het laten afnemen van een externe audit. Op bestuursniveau is een planning gemaakt welke scholen wanneer een audit krijgen. De aanbevelingen vanuit de audit worden door de scholen verwerkt in het 'levend schoolplan'.

Kwaliteitsinstrumenten

Voor OOE zijn diverse instrumenten op schoolniveau ingezet om te kunnen sturen op de kwaliteit en resultaten binnen de scholen. Er is o.a. een 'levend schoolplan' ontwikkeld waarin de school de eigen ontwikkelingen en acties gestructureerd uiteenzet voor het komende schooljaar, maar ook voor de nabije toekomst. Dit dient aan te sluiten bij het bestuursbeleid (het Bestuurlijk Koersplan, de visie van OOE 'Oog voor de wereld', het handboek kwaliteit en de kwaliteitskalender) en bij de analyses vanuit de bovenscholen monitor en audits en inspectieverslagen. Alle scholen van OOE gebruiken zoals gezegd sinds 2020 eenzelfde methode als zelfevaluatie-instrument (Kwintoo). De acties en ontwikkelpunten hieruit krijgen een plek in het levend schoolplan. Doordat veel meer vanuit gezamenlijkheid en een cyclische aanpak wordt opgepakt is er sprake van een lerende organisatie.

Er is een ondersteuningsplan/cyclus. Dit is het sturingsinstrument gericht op ondersteuning van leerlingen (onderwijs op maat). Dit sluit aan bij het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband, bij de Bestuurlijk Koersplan, de onderwijsvisie en het handboek kwaliteit. Verder hebben scholen een schoolondersteuningsprofiel (SOP). Deze is opgenomen in de schoolgids. Er vinden tevredenheidsmetingen plaats en er is een incidentenregistratie. Ook 'opbrengstgericht werken' wordt gebruikt als sturingsinstrument. Op basis van verwachte uitkomsten kan eventueel worden bijgestuurd. Deze middelen werden deels al ingezet. In 2020 is besloten om dit planmatig en cyclisch in te zetten en hierop te monitoren. In 2022 wordt onderzocht of er bijgesteld moet worden.

Implementatie van de visie 'Oog voor de Wereld' van OOE op het gebied van onderwijs en kwaliteit

Met de, in de 2017 ontwikkelde, visie willen we zorgdragen voor toepassing van 21e eeuwse vaardigheden en oefenen in executieve vaardigheden van leerlingen. In 2020 en 2021 is gemeten (O-meting) in hoeverre de visie door de scholen geïmplementeerd en geïnternaliseerd is. Uit de meting komt naar voren dat veel scholen de eerste stappen zetten in gepersonaliseerd leren en onderzoekend leren. Uit de O-meting komt verder naar voren dat er behoefte is aan begeleiding op gebied van digitaal leren, onderzoekend leren en activerend leren.

Deze drie onderwerpen zijn opgenomen in het levend schoolplan van de desbetreffende school. Het schoolbestuur wil faciliteren in de professionalisering en deskundigheid op dit gebied. Daarnaast spoort het bestuur ook aan om deze ontwikkelingen ook samen te laten gaan met de doelen binnen het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). De bovenschools directeuren worden gevraagd om hier een plan van aanpak voor te ontwikkelen.

* NB Een klein deel van de scholen heeft deze O-meting nog niet gehad vanwege Covid 19, maar dit wordt afgerond in eerste helft van 2022.

Onderwijsresultaten

OOE heeft sinds 2020 een dashboard tot haar beschikking om de kwaliteit op de scholen te kunnen meten, monitoren, vergelijken en analyseren. Op basis daarvan kunnen scholen onderling vergelijken, maar ook de behaalde resultaten afzetten tegen scholen op landelijk niveau (in dezelfde categorie). De resultaten van individuele scholen worden hierdoor inzichtelijk maar ook hoe zij scoren ten opzichte van de schoolweging, de referentieniveaus en het landelijk gemiddelde. We hebben hiermee zicht op de scholen waar de opbrengsten zorgelijk zijn en welke scholen goed of zeer goed scoren. Door ook in beeld te brengen wat de verwachtingen/voorspellingen zijn heeft het bestuur zicht op welke scholen in de risicozone komen en kan zij daar nog extra inzet doen om te voorkomen dat de scores verder wegzakken. Door ook zicht te houden op de tussenopbrengsten krijgt het bestuur de kans om tijdig in te grijpen, zodat de referentieniveaus en de bestuurlijke ambitie gehaald kan worden. Er is een OOE-norm vastgesteld. Deze wordt in 2022 herijkt.

Eindopbrengsten

Uit het bovenschoolse dashboard is o.a. het volgende te lezen over de centrale eindtoets:

- Op de enkele score van de eindtoets van 2021 scoren zeven scholen onder de signaleringswaarde voor 1F en negen scholen onder de signaleringswaarde voor 2F/1S
- Op het 3 jaarlijks gemiddelde van 2018/2019/2021 scoort er één school onder de signaleringswaarde 1F en drie scholen onder de signaleringswaarde 2F/1S
- Op onze scholen zowel bij het fundamentele niveau als op het streefniveau Rekenen lager dan Lezen en Taal. Er is in 2021 ingezet op rekenonderwijs door de rekencoördinatoren op te leiden. Dit is nog niet zichtbaar in de resultaten.
- OOE heeft de laatste jaren flink ingezet op het versterken en verbreden van het taalonderwijs. Dit zien we terug in de behaalde resultaten op de referentieniveaus Taalverzorging.
- Ondanks de schoolweging is op bestuursniveau een rendement behaald wat vergelijkbaar is met het landelijke niveau. We presteren hiermee boven het landelijke verwachte ambitieniveau en zien dit als een goede onderwijsprestatie.
- Ten opzichte van onze eigen ambitie scoren we lager op begrijpend lezen. Begrijpend lezen is daarom in de kwaliteitskalender opgenomen als ontwikkelpunt voor OOE voor 2021 en verder.
- In het plan van aanpak voor 2022-2023 worden de vervolgacties opgenomen.

Tussenopbrengsten

We volgen ook de tussenopbrengsten om tijdig bij te kunnen sturen op mogelijke risico's. De tussenopbrengsten worden meegenomen in de totale analyse van onderwijsresultaten. We hebben gekeken naar het effect van de lockdowns op het onderwijs en die grafieken geven weer dat vooral de scholen met een hoog schoolgewicht slechter scoren en de scholen met een laag schoolgewicht gelijk (of soms beter) scoren na de lockdowns. De scholen gebruiken hun NPO middelen om hier op te repareren. Dat is door lerarentekort en grote aanvragen op de ondersteuningsbureaus niet altijd te realiseren. Op de uitkomsten van zowel de LVS M-toetsen als de LVS E-toetsen zien we dat rekenen en begrijpend lezen vaak niet de ambitie haalt en het gemiddelde op OOE niveau ligt onder het landelijk gemiddelde. Technisch lezen scoort vaak wel voldoende en het gemiddelde van OOE ligt boven het landelijk gemiddelde. Rekenen en begrijpend lezen worden opgenomen als bovenschools ontwikkeldoelen in de komende jaren en worden opgenomen in het plan van aanpak.

Opbrengsten speciaal onderwijs

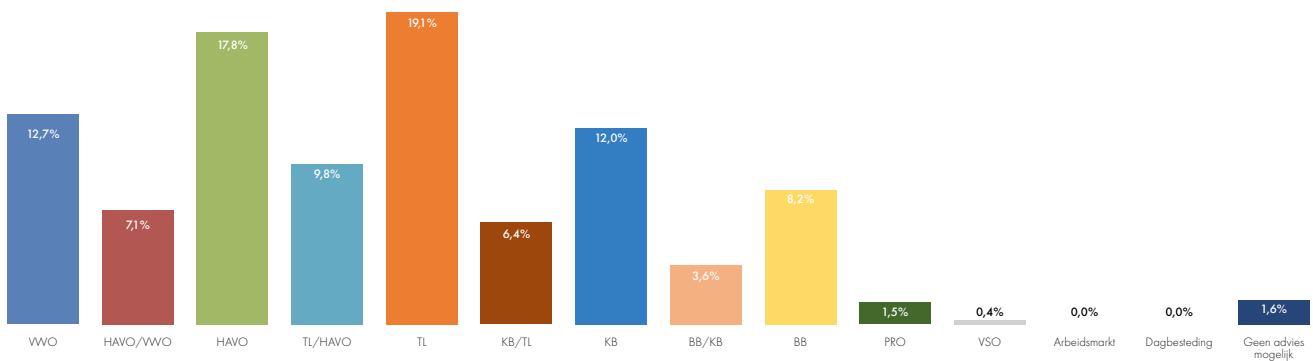
Het SO en VSO maken gebruik van het doelgroepen model van het CED om de opbrengsten in kaart te brengen. We zien dat daar na 3 jaar gebruik van dit model zichtbaar wordt dat de leerlingen steeds beter geplaatst worden in de juiste doelgroep. Het ambitieniveau van 75% voor technisch lezen, rekenen en begrijpend lezen wordt in 2021 bijna gehaald. Er zit een duidelijke stijgende lijn in.

Het SBO houdt de ontwikkeling van de leerlingen bij gerelateerd aan de gestelde OPP's. De ambitiedoelen zijn hoog gesteld en worden voor alle vakken niet gehaald. Dit is al 3 jaar het geval, waardoor er gekeken wordt of de ambitie realistischer moet worden bijgesteld. Er zijn heldere analyses gemaakt door de SBO, de aspecten tijd, instructie en aanbod zijn oorzaken. Die waren in 2021 door lockdowns en Corona maatregelen nog niet voldoende op te lossen. De Catamaran werkt steeds nauwer samen met de andere sbo school (rkbs Toermalijn) en so voorziening (Aventurijn/ cluster 4) op het gebied van adequate opvang en observatie van jonge leerlingen met een zorgbehoefte.

Uitstroom PO-VO

Naast de monitoring van eind- en tussenopbrengsten kijken we ook naar de verwijzingen en uitstroom naar het vervolgonderwijs. De schooladviezen leggen we naast de eindtoetsscores om een goed beeld te krijgen van de wijze waarop de diverse scholen binnen OOE verwijzen.

Uitstroompercentage OOE leerlingen 2021 van PO naar VO

Veiligheid

OOE vindt de sociale veiligheid en het welbevinden van zowel de leerlingen als haar personeel erg belangrijk. OOE maakt gebruik van het instrument SCOL voor de veiligheidsmeting. De (V)SO en SBO gebruiken ZIEN. Voor 2019 tot en met 2021 zijn de normen gehanteerd zoals de inspectie deze ook hanteert, namelijk 75% van de leerlingen moet voldoende scores. Echter voor 2022-2023 zal OOE deze normen bijstellen en ambitieuzer stellen. In het plan van aanpak wordt beschreven op welke wijze de normen worden gehaald.

OOE is niet tevreden met de uitkomsten van de meting. Het gevoel van welbevinden en de sociale veiligheid van leerlingen neemt af t.o.v. de meting in 2019. In een aantal gevallen wordt ook de norm van 75% nog niet gehaald. Mogelijk heeft dit te maken met de lockdowns die in Nederland hebben plaatsgevonden.

De scores per school zijn beschikbaar. Iedere school heeft in 2021 een analyse gemaakt van haar score en bevindingen. Op basis daarvan heeft zij plannen gemaakt en opgenomen in het Levend Schoolplan met als doel in 2022 beter te scoren op sociale veiligheid en welbevinden van de leerlingen. De NPO middelen worden o.a. gebruikt voor deze twee thema's. In 2022 wordt gemeten of de ingezette middelen geleid hebben tot een verbetering.

Ontwikkelingen onderwijs

Voorscholen

We bevorderen doorlopende leerlijnen voor kinderen die bij ons binnenkomen en kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan. Zo heeft bijna iedere school van OOE een voorschool in het pand. De voorschool verzorgt kindontwikkeling aan leerlingen van 2,5 tot 4 jaar. De voorschool maakt geen onderdeel uit van de organisatie maar er is wel een nauwe samenwerking tussen partijen. Op deze wijze is er een doorlopende leerlijn van 2,5 jarigen naar het basisonderwijs tot met 12 jaar.

Juniorcollege

In Klazienaveen is een samenwerking tussen drie openbare basisscholen met het voortgezet onderwijs opgezet (het juniorcollege). Op deze wijze is een doorlopende leerlijn ontstaan tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Leerlingen van obs 't Swartemeer en obs de Dordtse Til maken inmiddels ook gebruik van dit juniorcollege in Klazienaveen. De leerlingen krijgen vakken aangeboden, zoals Engels, bewegingsonderwijs en Wetenschap & Techniek. Door deze samenwerking is de overstap naar het voortgezet onderwijs voor deze leerlingen laagdrempeliger geworden. Ook wordt in Emmen een eerste aanzet gemaakt van een juniorcollege bij obs 't Eenspan samen met het Esdalcollege Oosterstraat.

Taalontwikkeling

OOE heeft in samenwerking met Kentalis expertise ontwikkeld op het gebied van taalontwikkeling. Er is inmiddels een tussenvoorziening gerealiseerd met leerlingen uit cluster 2 en er is expertise aanwezig voor kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS leerlingen). Er ontstaan mooie onderwijsresultaten voor kinderen met TOS, die in een reguliere setting onderwijs kunnen genieten. Maar ook kinderen zonder TOS hebben baat bij het aanbod. De ambulante begeleiding van Kentalis begeleidt kinderen en leerkrachten. Leerkrachten van obs de Barg hebben teamscholing gehad in TOS, slechthorendheid en ASS in relatie tot TOS.

Er zijn nieuwbouwplannen (realisatie 2024) voor obs de Barg en obs de Brink en de Tine Marcusschool (Kentalis). Het streven is om in samenwerking door te ontwikkelen naar een taalexpertisecentrum.

Nieuwkomers

In obs de Brink is al sinds een aantal jaren een Expertisecentrum voor anderstaligen (ECA) aanwezig. Hier krijgen leerlingen maximaal 1 jaar intensief (NT2) taalonderwijs zodat zij op hun moederschool daarna het onderwijs op goede wijze kunnen volgen. Jaarlijks worden tussen de 80 en 100 leerlingen opgevangen op het ECA. Het ECA organiseert regelmatig bijeenkomsten tussen ib-ers van scholen uit de gemeente Emmen, maar ook buiten de gemeente Emmen, voor de begeleiding van nieuwkomers. Er is een convenant getekend met gemeente Emmen en gemeente Borger-Odoorn over leerlingenvervoer naar het Expertisecentrum. OOE vraagt jaarlijks subsidie aan bij de gemeente Emmen voor de Schakelklas. Hiervan wordt ambulante begeleiding ingezet en worden deskundigheidsbijeenkomsten georganiseerd over onderwijs aan nieuwkomers. Obs de Hesselanden verzorgt het onderwijs aan de leerlingen die op het asielzoekerscentrum wonen. De gemeente Emmen heeft in oktober 2021 een convenant getekend met COA om voor 10 jaar een opvanglocatie te bieden voor gezinnen. In april 2022 wordt de capaciteit opgehoogd van 600 bedden naar 700 bedden. In 2022 verzorgt obs de Hesselanden eigen nieuwkomersonderwijs en worden deze leerlingen niet meer verwezen naar het ECA.

Onderwijs en jeugdzorg

Op het gebied van zorg is in 2020 een pilot 'Integrated Care' opgestart tussen OOE, Viviani, Hondsrugcollege, de gemeente Emmen en Tinten. In deze pilot staat de vraag centraal of nadrukkelijke samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg leidt tot minder complexe vraagstukken en intensieve zorg. Betrokken partijen stellen elkaar op de hoogte van zorgbehoefte bij leerlingen en hun gezinssituatie. Deze pilot is gestart op obs de Bascule en op obs de Bron in Nieuw Amsterdam. De eerste ervaringen zijn positief. In schooljaar 2022 wordt de pilot geëvalueerd. Indien de pilot positieve resultaten oplevert dan wordt de aanpak verder uitgebreid naar andere scholen. De volledige uitrol zal in dat geval plaatsvinden in 2023.

Digitaal leren, onderzoekend leren en activerend leren

Twee scholen hebben voor het schooljaar 2021-2022 budget ontvangen van het schoolbestuur om een pilot uit te voeren voor bevorderen van digitaal leren, onderzoekend leren en activerend leren. In deze pilot richten de scholen zich op robotica en VR techniek. De opbrengsten worden in 2022 geëvalueerd, waarna de bestuurder een besluit neemt over eventuele uitbereiding naar andere scholen.

Bewegend leren

Drie scholen hebben subsidie ontvangen voor het ontwikkelen van bewegend leren. De opbrengsten worden in 2022 geëvalueerd, waarna een besluit wordt genomen of het wordt uitgebreid naar andere scholen.

Burgerschap

Per 2023 is Burgerschap een verplicht onderdeel waar de Inspectie toezicht op houdt. OOE formuleert in eerste helft van 2022 op welke wijze dit onderdeel wordt geïmplementeerd in de scholen en wat de bestuursnormen en -ambities van OOE zijn.

Doelstellingen op het gebied van Onderwijs & Kwaliteit

Naast bovenstaande ontwikkelingen is nog een aantal andere doelstellingen opgenomen in het Bestuurlijk Koersplan 2019-2023. In de bijlage 1 treft u een overzicht met de realisatie van deze doelstellingen.

Corona pandemie (Covid-19)

Begin 2020 is het coronavirus wereldwijd uitgebroken op een pandemie. Deze had grote effecten op het onderwijs in Nederland, dus ook voor OOE. De scholen hebben te maken gehad met sluitingen van de scholen (voor, tijdens en na lockdowns). Deze crisis heeft veel van directie, leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel gevraagd, maar ook van ouders en verzorgers van onze leerlingen.

Tijdens de lockdowns waren de scholen genoodzaakt om les te geven op afstand. Ook in de tussenliggende periodes van sluiting van de scholen is (deels) lesgeven op afstand nodig geweest. In 2020 zijn bij de eerste lockdowns al maatregelen getroffen om thuisonderwijs mogelijk te maken, zoals het beschikbaar stellen van devices aan leerlingen en het gebruikmaken van Snappet. Ook is, net als in 2020, aandacht geschonken aan extra hygiëne in de scholen d.m.v. desinfectiezuilen, faceshields, mondkapjes, kuschschermen en extra schoonmaak.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In 2021 is het NPO geïntroduceerd, wat als doel heeft de gevolgen van het onderwijs te herstellen voor leerlingen. Ondanks alle inspanningen is gebleken dat leerlingen achterstanden dan wel leervertraging hebben opgelopen op cognitief, executief gebied en sociaal welbevinden. Voor twee en half jaar is een bedrag ter beschikking gesteld vanuit het Rijk (schooljaar 2021-2022 en schooljaar 2022-2023). Inmiddels is bekend geworden dat scholen langer de tijd krijgen voor besteding van deze middelen.

OOE heeft op basis van het programma, de doelen en de resultaten organisatie breed een parapluplan opgesteld voor de zomervakantie van 2021 voor alle scholen. Op basis van een schoolscan is n.a.v. die resultaten inhoudelijk aan scholen de keuze gegeven om te werken aan vier inhoudelijke thema's: taal, rekenen, technisch lezen en begrijpend lezen. De scholen hebben vervolgens allen individueel een plan gemaakt voor besteding van deze NPO middelen op basis van de uitkomsten en behoeften van hun eigen school. Daarnaast werken de scholen aan verbetering van de executieve vaardigheden en sociale veiligheid (welbevinden) van de leerlingen.

De meest gekozen interventies zijn (extra) inzet van personeel en ondersteuning en uitgaven voor faciliteiten en randvoorwaarden. Er worden geen middelen ingezet voor inhuur van personeel die niet in loondienst zijn van OOE. Wel wordt er daar waar nodig externe expertise ingehuurd. De scholen hebben voor de uitvoering van de plannen overleg gehad met de medezeggenschapsraden. Zij hebben hiermee ingestemd.

Van de bekostiging is per school voor schooljaar 2021-2022 een percentage van 25% bovenschools afgeroomd om te kunnen voldoen aan toekomstige verplichtingen, zoals transitievergoedingen en uitkeringskosten voor personeel, maar ook voor organisatie brede scholing. Hiermee heeft de GMR ingestemd.

In de eerste helft van 2022 zorgen de bovenschoolse directeuren voor een rapportage over de behaalde resultaten in 2021-2022 en maken op basis van deze bevindingen een plan voor schooljaar 2022-2023 voor OOE.

Naast de genoemde NPO middelen heeft het ministerie tevens subsidie verstrekt voor Extra handen in de klas en heeft zij een arbeidsmarktoelage toegekend voor zeven scholen van OOE. OOE heeft er echter voor gekozen om deze arbeidsmarktoelage aan alle personeelsleden van OOE toe te kennen voor schooljaar 2021-2022 in plaats van uitsluitend voor de personeelsleden van de aangewezen scholen.

Het bestuur had hier meerdere argumenten voor. Zo lijken de achterstanden op deze zeven scholen niet specifiek anders dan de achterstanden op de andere scholen binnen OOE en ook zijn de vacatures op deze zeven scholen niet lastiger in te vullen dan op andere scholen binnen OOE. Alle personeelsleden hebben zich met hun eigen dynamiek op de school goed ingezet om het onderwijs in corona tijd mogelijk te blijven maken. Alle personeelsleden verdienen daarom waardering voor hun inzet. Voor het schooljaar 2022-2023 zal het bestuur opnieuw een besluit nemen over de te verstrekken arbeidsmarkttoelage.

Passend onderwijs – onderwijs op maat

Per augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs in werking getreden. Vanaf dat moment maakt OOE onderdeel uit van het samenwerkingsverband 22-02 PO. Het schoolbestuur heeft door de wet Passend Onderwijs een zorgplicht voor elk ingeschreven kind. Het samenwerkingsverband 22-02 PO wordt gevormd door 9 schoolbesturen in de gemeente Emmen en Borger-Odoorn. Vanaf schooljaar 2014/2015 is structureel personeel ingezet op onze scholen ten aanzien van onderwijs op maat en thuisnabij. In de klassen op onze reguliere scholen wordt gewerkt aan het ontwikkelen van individuele ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Door extra aandacht in de klas voorkomen we o.a. dat een kind afstroomt. Binnen OOE wordt gekeken wat “deze leerling bij deze leerkracht op deze school” nodig heeft. Hierbij is sprake van de volgende combinatie:

- Individuele begeleiding en coaching van de leerling binnen of buiten de groep.
- Consultatieve begeleiding van de leerkracht, onderwijsassistent of het schoolteam.
- Afstemming met de ouders in de vorm van voortgangsgesprekken/evaluaties van het ontwikkelingsperspectief (OPP).

Er wordt hierbij handelings- en oplossingsgericht gewerkt. Bovengenoemde interventies worden op maat ingezet en de locatiedirecteuren houden rekening met de benodigde expertise en inzet bij het maken van de formatieplan voor de eigen school. De interne begeleiders op de scholen worden ondersteund door de adviseurs onderwijs. Doel van de extra inzet is dat de betreffende leerlingen binnen het reguliere onderwijs de doelen kunnen halen die we, conform hun OPP, van hun mogen verwachten (ambitieuze doelen). Het doel dat hieruit voortvloeit is het voorkomen van uitstroom naar het S(B)O. Deze doelen bevinden zich zowel binnen het gebied van de cognitieve als de sociaal emotionele ontwikkeling. Het welbevinden van de leerling speelt hierbij een grote rol. Naast deze ondersteuning was er binnen OOE behoefte aan een plusklas om hoogbegaafde leerlingen (groep 7 en 8), waarbij is aangetoond dat het IQ 130 of hoger is, de juiste ondersteuning / onderwijs naar behoefte te kunnen bieden. De personele component van deze ondersteuning wordt bekostigd vanuit de lumpsum, de materiële component wordt bekostigd uit het budget passend onderwijs.

Binnen het SWV 22.02 PO kennen we de zogenaamde brede basisondersteuning. Dit betekent dat naast onderwijsvoorzieningen SO en SBO alle ondersteuning zoveel mogelijk op de reguliere basisschool plaatsvindt. De adviseurs onderwijs ondersteunen de scholen bij het onderwijsleerproces in de klas, doen observaties, coaching van leerkrachten, het opstellen van toelatingsverklaringen en bemiddelen/ ondersteunen in oudergesprekken. Sinds 2014 worden er IB-netwerken en studiedagen over o.a. leerlijnen en werken aan een passende leeromgeving georganiseerd. Ook wordt door scholing voor onderwijsassistenten en teams of delen van teams georganiseerd.

Daarnaast participeert OOE in het samenwerkingsverband 22.02 VO vanwege de VSO Thriantaschool. Hierin participeren de scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs in de gemeenten Emmen, Borger-Odoorn, Westerwolde en Coevorden.

Internationalisering

In de onderwijsvisie van OOE ‘Oog voor de wereld’ is aandacht voor internationalisering. Immers zoals in de visie staat verwoord willen we de leerlingen opleiden tot wereldburger. Afgesproken is dat alle scholen van OOE een tweede taal aanbieden. Welke taal dit betreft is een vrije keuze van de school maar moet passen binnen de ontwikkelingen en de plannen van de school. Het aanbod varieert van Engels tot Duits.

2.2 Personeel & professionalisering

OOE streeft naar een eigentijds en toekomstgerichte organisatie. Dit wil ze bereiken door te investeren in de medewerkers binnen de organisatie. De organisatie kenmerkt zich door medewerkers die in het onderwijs werkzaam zijn en medewerkers die het onderwijs ondersteunen. Het streven is dat er efficiënte en effectieve organisatie ontstaat waarbij de uitgangspunten 'slim, slank, soepel en samen' herkenbaar zijn. Hierdoor gaan zoveel mogelijk middelen naar het primaire proces; onderwijs in de klas! Vanuit het Bestuurlijk Koersplan (2019-2023) is een van de centrale bestuurlijk thema's; Personeel. In 2021 is hier stevig op ingezet.

Personeel

Strategisch personeelsbeleid

In 2021 zijn met verschillende betrokkenen binnen OOE voorbereidingen getroffen voor het opstellen van strategisch personeelsbeleid. Dit onderwerp wordt in de eerste helft van 2022 voorgelegd aan de GMR. Het wordt een beleidsdocument waarbij per onderwerp in de aankomende jaren verschillende beleidsdocumenten worden geschreven, herschreven of geactualiseerd. Ook dit document is net als het bestuurlijk koersplan en kwaliteitsplan uitgewerkt in een 'praatplaat'. Er wordt conform het kwaliteitsbeleid een personeelshandboek opgesteld waarin doelen en ambities worden opgenomen.

De visie van OOE op personeelsbeleid is als volgt: De juiste mensen op de juiste plek voor nu en in de toekomst. Daarvoor zijn wij continu met elkaar in gesprek: 'de dialoog'. De dialoog is de ruggengraat van het beleid. Als leidinggevende met medewerker, maar ook medewerkers onderling en leidinggevend onderling. Als we goed met elkaar in gesprek zijn over alle aspecten van het werk en functioneren dan kan de organisatie optimale ondersteuning bieden aan de gewenste ontwikkeling.

Vier pijlers vanuit het thema Personeel

Rondom personeel zijn er heel veel zaken die bijdragen aan onze doelen en aan het ondersteunen en monitoren van ontwikkeling. Het geheel aan instrumenten hebben wij geclusterd rondom vier pijlers:

- Duurzame inzetbaarheid
- Functioneren
- Leiderschap
- Voorwaarden

In 2021 zijn voorbereidingen getroffen voor onderstaande beleidstukken. De verwachting is dat deze beleidsstukken nog in het schooljaar 2021-2022 worden vastgesteld.

Aannamebeleid

Goed onderwijs door goed personeel: om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen is kwalitatief goed personeel een voorwaarde. Wij willen goed onderwijs bieden en zien onderwijs als venster naar de wereld. Daarvoor hebben we medewerkers nodig die –direct of indirect- onze leerlingen de kans geven hun talenten te ontplooiën en vaardigheden te ontwikkelen. Wij geloven erin dat we die medewerkers kunnen binden en boeien als zij zelf ook hun talenten ontplooiën en hun vaardigheden ontwikkelen. Daarmee investeren we in professioneel en bekwaam personeel. Voor het aannamebeleid wordt er gekeken naar OOE als geheel en de richting die we op willen met de maatschappelijke uitdaging van een lerarentekort daarbij. De implementatie van het beleid is gereed in schooljaar 2022-2023.

Strategische personeelsplanning (vlootschouw)

Met de strategische personeelsplanning willen we zicht krijgen op de kwaliteit en ontwikkelpotentieel van onze medewerkers en daarmee grip op de formatie.

Zicht op medewerkers om te kunnen overzien waar iedereen staat, hoe hij of zij functioneert, of hij zich wel bevindt in het team, de locatie en bij OOE als werkgever. Een overzicht om als organisatie slagvaardiger onze strategische doelen te halen. Zeker in een tijd van personeelstekorten vinden we het belangrijk om te investeren in onze medewerkers en ze hiermee aan ons te verbinden. De vlootschouw wordt ingezet als instrument ter ondersteuning van de strategische personeelsplanning. Het is een hulpmiddel om op één moment alle medewerkers, teams, managementteams en de hele organisatie in kaart te brengen. De vlootschouw sluit als instrument aan bij de bestaande gesprekkencyclus maar maakt het mogelijk een herijking van de wijze van kijken en beoordelen van onze mensen te maken en hier vervolgens op organisatieniveau acties op te kunnen ondernemen. De vlootschouw geeft naast de individuele beoordelingen een overzicht van het team per locatie. Inzicht in het team geeft bij analyse de mogelijkheid sterkte en zwakte punten van het team te bespreken en hier op te interveniëren. Dit betreft kansen en bedreigingen op het gebied van demografische verdeling, mobiliteitsvraagstukken, kwaliteit, samenwerking en individuele ontwikkelmogelijkheden.

Vitaliteit

We onderscheiden vier belangrijke thema's die met vitaliteit samenhangen: de organisatiecultuur, arbeidsomstandigheden (ARBO), de gesprekkencyclus (dialogo) en het verzuimbeleid.

De organisatiecultuur kunnen we zien als de optelsom van onze professionele gedragingen, onze omgangsvormen en het imago dat we van onszelf hebben en wat de buitenwereld van ons heeft als organisatie en als werkgever. Dit beeld bepaalt in welke mate we trots zijn op onszelf en plezier en voldoening hebben in het werk. Dit draagt in hoge mate bij aan de vitaliteit van medewerkers en de organisatie. Arbeidsomstandigheden dragen bij aan de fysieke, mentale en psychologische beleving van onze medewerkers bij de uitvoering van het werk. Als organisatie voldoen we aan ARBO wetgeving wat betreft huisvesting, BHV-organisatie, aansluiting bij een ARBO dienst etc. Dit betreft voornamelijk de zogenaamde 'hygiëne factoren': deze zaken worden geacht 'onzichtbaar' geregeld te zijn maar worden als storend ervaren indien ze niet goed geregeld zijn. In de gesprekkencyclus praten leidinggevend en medewerkers onder meer over het (wederzijds) functioneren, ambities, ontwikkelmogelijkheden en de kwaliteit van prestaties. Een goed functionerende gesprekkencyclus draagt in hoge mate bij aan de vitaliteit van medewerkers en de organisatie als geheel. Verzuim is op te vatten als een uitlaatklep van de organisatie. Verzuimcijfers en de analyse ervan, laten zien wie arbeidsongeschikt is door ziekte (al dan niet beïnvloedbaar), mentale en fysieke overbelasting (al dan niet werk- en/of privé gerelateerd) en de wijze waarop wij als organisatie omgaan met (dreigend) verzuim. De verzuimcijfers en -analyse zijn een goede indicator van beïnvloedbare factoren van arbeidsgeschiktheid en vitaliteit. Het verzuimpercentage bij OOE ligt relatief hoog. Ook voor de intrede van Covid virus was het percentage (te) hoog. De implementatie van het vitaliteitsbeleid is gereed in schooljaar 2022-2023.

	Aantal mw.			Verzuimpercentage		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Totaal	627	613	630	7,35	6,98	7,44

Bestuurskantoor

Het bestuurskantoor heeft een belangrijke adviserende functie ten behoeve van het College van Bestuur, de bovenschools directeuren en de locatiedirecteuren. Daarnaast is er een aantal bestuurlijke (wettelijke) taken die uitgevoerd worden. Binnen het Bestuur wordt strategisch beleid ontwikkeld in samenspraak met de bovenschools directeuren en dit wordt vervolgens besproken in het directieoverleg (DO). Gewijzigde wet- en regelgeving kan een aanleiding zijn voor nieuw beleid. Daarnaast ondersteunt het bestuurskantoor, management en medewerkers van Openbaar Onderwijs Emmen op diverse terreinen zoals personeel, financiën, huisvesting, facilitair, algemene zaken en administratieve werkzaamheden. Door de verzelfstandiging is geïnvesteerd in het op orde brengen van een adequate ondersteuning op basis van een nieuw functieboek gericht op de verzelfstandigde organisatie. Door de ontvlechting met de gemeente Emmen heeft er een aanbesteding van een ERP systeem plaatsgevonden en zijn nieuwe systemen in gebruik genomen. In 2022 wordt dit verder geïmplementeerd en verfijnd.

Professionalisering

OOE investeert veel in de deskundigheid van de medewerkers. Zo worden jaarlijks management development dagen ingepland voor de locatiedirecteuren. Hier komen naast inhoudelijke thema's ook de bestuurlijke doelen (kwaliteit-personeel-onderwijsvisie) aan de orde, maar ook is er gelegenheid voor eigen deskundigheidsbevordering in bijvoorbeeld vaardigheden (het voeren van het goede gesprek, het houden van klassenbezoek, et cetera). Voor de directie (bovenschools directeuren, directeur bedrijfsvoering en College van bestuur) zijn heidagen ingepland om bestuurlijke thema's en doelen te bespreken, maar ook analyses te bespreken en bijbehorend plan van aanpak. Ook zijn er toekomstige ontwikkelingen aan de orde zoals profilering OOE gekoppeld aan uniforme onderwijstijden, uniform taakbeleid, rijk onderwijsaanbod van 0 tot 14 jaar.

Ook is er veel geschoold op bovenschools niveau: bijeenkomsten met coördinatoren (intern begeleiders, lees-, taal-, reken- en cultuur coördinatoren). Er is geïnvesteerd in scholing van de reken coördinatoren. Analyse en evaluatie hiervan moeten leiden tot vervolgacties in 2022. In 2022 wordt er gestart met een in company-masteropleiding in samenwerking met Windesheim (master Educational Needs). Hier hebben 30 personen voor ingeschreven. Dit leidt tot een goede kwaliteitsimpuls van onze medewerkers. Zij kunnen binnen hun teams een extra kwaliteit bieden in de onderwijsontwikkeling. Daarnaast wordt op de individuele scholen geïnvesteerd op individuele scholing en teamscholing. Zo heeft de Montessorischool opnieuw middelen ontvangen voor schooljaar 2021-2022 voor begeleiding van BMC om het ingezette kwaliteitstraject te kunnen afronden. In 2021 is aan professionalisering ongeveer € 375.000 besteed.

2.3 Huisvesting, facilitaire zaken & ICT

2.3.1 Huisvesting

Goede, eigentijdse en toekomstgerichte schoolgebouwen zijn belangrijk voor het goed functioneren van leerlingen en het onderwijzend personeel. Belangrijk is om de kwaliteit van huisvesting op een acceptabel, dan wel hoger niveau te krijgen met behulp van de daarvoor beschikbare financiële middelen. In 2021 zijn daarin diverse stappen geweest die we hieronder zullen toelichten.

Onderhoud

Voor het uitvoeringsprogramma onderhoud van de schoolgebouwen wordt gebruik gemaakt van een meerjarenonderhoudsplan. Aan de meerjarenonderhoudsplan ligt een strategische visie ten grondslag, waarin rekening wordt gehouden met ontwikkelingen in de komende jaren. Hierbij zijn onder andere de volgende ontwikkelingen van belang: het leerlingenaantal, verduurzaming, staat van onderhoud van de gebouwen en het energieverbruik.

Strategisch huisvestingsplan OOE

De gemeente Emmen heeft in 2021 een Integraal HuisvestingsPlan (IHP) laten vaststellen door de gemeenteraad. Het IHP is gebaseerd op het onderwijshuisvestingsbeleid van de gemeente Emmen en geeft een goed beeld van de huidige gebouwen binnen de gemeente Emmen en waar de prioriteiten liggen voor de komende jaren. Mede naar aanleiding daarvan is OOE in 2021 gestart met het opstellen van een Strategisch HuisvestingsPlan voor OOE (SHP-OOE). Het SHP OOE geeft meerjarig inzicht in de omvang, kwaliteit, kosten, exploitatie en waardeontwikkeling van schoolgebouwen op basis van onderwijskundige inrichting. Met behulp van het SHP-OOE kan er een gericht onderwijshuisvestingsbeleid gevoerd worden, strategische keuzes worden gemaakt en besluiten integraal worden afgewogen. Het SHP-OOE is daarmee een onmisbaar en proactief instrument op het gebied van onderwijshuisvesting. Het SHP-OOE wordt in 2022 vastgesteld.

Nieuwbouwtrajecten/ verhuizingen

Thriantaschool VSO

In 2021 is men begonnen met de nieuwbouw voor Thriantaschool VSO, met gymzaal, op de Meerdijk in Emmen. In augustus 2022 zal het nieuwe schoolgebouw in gebruik worden genomen.

Obs De Spil, De Planeet en De Viersprong (Klazienaveen)

Voor deze drie scholen, als fusieschool, wordt een nieuwe school gebouwd, deels in en deels tegen het Esdalcollege (voortgezet onderwijs) in Klazienaveen. Met de nieuwbouw is men in 2021 begonnen. In het Esdalcollege wordt ook een deel verbouwd/ geschikt gemaakt voor deze scholen. De betreffende openbare basisscholen hebben al een samenwerking met het Esdalcollege d.m.v. het reeds eerder genoemde juniorcollege. Door deze 'inhuizing' kan de samenwerking nog verder worden vormgegeven en kan de doorlopende leerlijn van PO naar VO nog verder worden verdiept. De deels nieuwbouw en deels verbouwing zijn naar verwachting in augustus 2022 gereed en zal dan in gebruik worden genomen.

Obs De Runde en De Meent (nieuwe benaming: obs de Mende)

Voor obs de Runde en obs de Meent komt vervangende nieuwbouw in het nieuwe kindcentrum in Emmer-Compascuum. In 2021 zijn door de gemeente de voorbereidingen getroffen voor dit nieuwe pand. In dit pand komen naast de fusieschool van OOE (de Mende) ook een school van Stichting Viviani, een school van Stichting Primenius en de voorscholen. Het kindcentrum zal in eigendom/beheer van de gemeente blijven. OOE gaat als gebruiker de ruimte huren van de gemeente. Naar verwachting zal het kindcentrum Emmercompascuum in januari 2023 gereed zijn en in gebruik worden genomen. Met de medezeggenschapraden van de Runde en de Meent is afgesproken dat beide scholen bij de ingebruikname van het pand eerst als individuele scholen gaan inwonen en per 1 augustus daaropvolgend (naar verwachting augustus 2023) gaan fuseren. Het fusieproces tussen beide scholen is al volop inhoudelijk in gang gezet.

Obs De Brink /obs de Barg/ Expertise Centrum Anderstaligen (ECA)

In de wijk Bargeres in Emmen zijn twee openbare scholen van OOE gevestigd, namelijk obs de Brink en obs de Barg. Obs de Barg heeft al een samenwerking met Kentalis (TOS leerlingen). Voor deze drie partijen is nieuwbouw toegekend op de plek van obs de Barg. In 2021 en eerder zijn voorbereidingen getroffen voor deze nieuwbouw en samenwerking (Samen Onder Een Dak – SOED). In 2022 worden concrete stappen ondernomen, zoals het selecteren van een architect en een installatie-adviseur, maar ook het tijdelijk onderbrengen van leerlingen van obs de Barg in obs de Brink en het voorbereiden van de fusie tussen beide scholen. Gestreefd wordt naar ingebruikname van het pand in 2024.

Thriantaschool SO

Omstreeks 2018 was het de bedoeling om deze school aan/ in SBO Catamaran te bouwen. Door de toename van het aantal leerlingen bij SBO Catamaran is dat plan niet uitvoerbaar gebleken. In 2021 is onderzoek gedaan naar aansluiting van Thriantaschool SO bij de nieuwbouw van obs de Barg en de Brink. Vanwege onderwijskundige en praktische overwegingen (o.a. taxibusjes in dit deel van de wijk) is ervoor gekozen om geen gevolg te geven aan deze aansluiting. Conform het IHP van de gemeente Emmen komt er in 2024 geld beschikbaar voor vervangende nieuwbouw voor Thriantaschool SO. In 2022 wordt er gestart met het onderzoeken van locaties en mogelijkheden voor deze school.

Obs de Delftlanden

Deze school staat in de nieuwste woonwijk van Emmen en heeft te maken met een behoorlijke toename van leerlingen. In 2021 is daarom het speellokaal opgedeeld, zodat daar ook een (kleinere) groep onderwijs kan krijgen. Gebleken is dat deze snelle noodgreep al niet meer afdoende is en daarom wordt in 2022 het plaatsen van noodlokalen voorbereid. Parallel daaraan wordt alvast gestart met de voorbereidingen voor vervangende nieuwbouw. In het IHP staat dat hiervoor in 2023 geld beschikbaar komt. Gestreefd wordt naar ingebruikname in januari 2024. Er wordt samen gebouwd met stichting Viviani. Cbs Talent maakt nu samen met obs de Delftlanden van een semi-permanent MFA-gebouw dat gehuurd wordt van de gemeente. Dit gebouw wordt verlaten zodra nieuwbouw gereed is.

Obs de Hesselanden

De gemeente heeft in 2021 besloten om de capaciteit van het aantal opvangplaatsen te verhogen (van 600 bedden naar 700 bedden), voor een periode van 10 jaar. Dit betekent dat er ook meer leerlingen worden verwacht. Daarnaast zullen leerlingen van het ECA (in locatie van obs de Brink), die op de asielzoekerslocatie verblijven, gebruik gaan maken van locatie Hesselanden. Door deze toename is extra onderwijsruimte noodzakelijk. Het gaat dan om twee of drie noodlokalen. Het daadwerkelijk benodigde aantal lokalen, de bekostiging en de positionering van de lokalen wordt in 2022 nader onderzocht.

Obs de Esdoorn

Door de toename van het aantal leerlingen is het noodzakelijk dat 'Stichting Kindercentrum De Rommelpot' deze locatie verlaat. De kinderopvangorganisatie realiseert een nieuwe plek bij het naastgelegen dorpshuis. Met die organisatie zijn daarover in 2021 afspraken gemaakt en is de huur opgezegd. In 2022 zal bekeken worden welke werkzaamheden noodzakelijkerwijs uitgevoerd moeten worden om de ruimte geschikt te maken voor het basisonderwijs en zullen die werkzaamheden uitgevoerd gaan worden.

2.3.2 Facilitaire zaken

In 2021 is net als ieder jaar uitvoering gegeven aan het meerjarenonderhoudsplan, maar ook aan de geplande (kleine) verbouwingen en aanpassingen in de scholen. Zo zijn er kleine investeringen geweest in het aanbrengen van zonwering, speeltoestellen, terreinaanpassing, aanpassingen van ruimten etc. De aanpassingen zijn allemaal naar tevredenheid opgeleverd.

Meubilair

Per 1 januari 2021 is Eromes Marko (opnieuw) de contractpartij waarmee OOE zaken doet. Geplande vervangingen van meubilair zijn uitgevoerd (zoals in obs Angelslo, Montessorischool, obs 't Swartemeer, obs de Dreske, obs de Delftlanden, één lokaal van obs de Vlonder en één kleutergroep van obs de Bente). Er is een planning gemaakt voor alle scholen wanneer een school in aanmerking komt voor vervanging meubilair.

Verhuur/medegebruik

Bij leegstand in de schoolgebouwen van OOE, kan OOE indien gewenst een gedeelte daarvan verhuren aan een derde. Uitgangspunt hierbij is dat huurder/ medegebruiker onderwijs gerelateerde werkzaamheden moet verrichten, waarbij de school dan wel de leerlingen baat hebben bij deze dienstverlening. Met deze partijen zijn contracten afgesloten voor maximaal twee jaar met de mogelijkheid tot verlenging.

Schoonmaak

In verband met de corona pandemie is in 2021, net als in 2020, extra ingezet op schoonmaak van de scholen. Voornamelijk de sanitaire ruimten hebben extra aandacht gekregen.

Verder zijn in 2021 de klachten m.b.t. schoonmaak beter inzichtelijk gemaakt en is in overleg met het schoonmaakbedrijf een verbetertraject in gang gezet. In 2022 loopt het contract met huidige dienstverlener af. Besloten is om het contract te verlengen met twee jaar.

Ontvlechting met de gemeente Emmen

Door de verzelfstandiging van OOE per 1 januari 2022 heeft een ontvlechting plaatsgevonden met team Vastgoed van de gemeente Emmen. Tot deze datum had OOE een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Emmen voor diverse zaken op het gebied van facilitaire zaken, maar ook voor het opstellen van de meerjarenonderhoudsplanning van de gebouwen. Per 1 januari 2022 is de dienstverleningsovereenkomst opgezegd en voert OOE zelf de taken uit. Hiervoor is een nieuw systeem ingericht (TOP Desk) en zijn alle lopende contracten opgezegd, overgesloten of opnieuw afgesloten. Ook is voor OOE inkoop- en aanbestedingsbeleid opgesteld, aangezien het beleid van de gemeente Emmen niet meer van toepassing is voor OOE per 1 januari 2022.

1.4.3 Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

Duurzaamheid: per school en per plan wordt gekeken welke duurzame maatregelen al dan niet verstandig zijn. Waar mogelijk is o.a. ingezet op energiebesparende maatregelen zoals bijvoorbeeld LED-verlichting en zonnepanelen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen: hierin wordt het gemeentelijk beleid t.a.v. Social Return Of Investment (SROI) gevolgd. Hiermee is in alle aanbestedingstrajecten rekening gehouden. Vanaf 1 januari 2022 is in het nieuwe inkoopbeleid van de stichting ruimte voor het College van Bestuur opgenomen om hier eigen invulling aan te geven.

2.3.4 ICT

In 2021 zijn diverse ontwikkelingen geweest op het gebied van ICT. In verband met de verzelfstandiging van OOE was OOE genooddacht om zelf systemen aan te schaffen en in te richten. Voornamelijk op het gebied van administratie (financieel, personeel en facilitaire zaken). In 2021 zijn de nieuwe systemen geïmplementeerd en in 2022 in gebruik genomen. Ook heeft COVID-19 een behoorlijke impact gehad op de ICT-ontwikkelingen. In 2020 zijn de online-lessen al in gebruik genomen, is Microsoft Teams geïmplementeerd en Snappet is versneld uitgerold. In 2021 hebben de ICT'ers deze ontwikkelingen verder doorontwikkeld en heeft dit geleid tot aanpassingen, voorbereidingen en herziene inzichten.

Informatievoorziening vanuit het bestuur of bestuurskantoor aan de scholen

Op alle scholen is Narrow Casting in gebruik genomen. Iedere school heeft in 2021 een scherm ontvangen, waarop informatie gedeeld wordt vanuit het bestuur of het bestuurskantoor, die van toepassing is voor geheel OOE. Tevens kunnen hierop ook school-specifieke meldingen worden gedaan, bijvoorbeeld ziekmeldingen van leerlingen. Deze laatste worden uiteraard geanonimiseerd doorgegeven vanuit Centrale administratie in verband met AVG wetgeving.

Telefonie/ internet

Ter vervanging van de oude DSL lijnen is de telefonie overgezet naar Voice over IP. Om dit te realiseren is op enkele locaties aanleg van nieuwe netwerkbekabeling gerealiseerd. In samenwerking met Vodafone zijn nieuwe Internetlijnen aangelegd. Iedere locatie heeft nu een tweede Internetlijn specifiek te gebruiken voor telefonie. In 2021 is het (samen met Arcus-IT) mogelijk gemaakt om centrale telefonie in te richten. Van 8.00 – 10.30 uur komen de telefoontjes van de scholen binnen bij de centrale telefonie (bestuurskantoor). Hiermee worden de scholen ontlast van administratieve taken en kunnen locatiedirecteuren en leerkrachten zich focussen op hun kerntaak, zoals in de besturingsfilosofie is omschreven.

Microsoft 365

In 2021 is begonnen met het project Microsoft 365. In 2022 zal hiervan gebruik gemaakt worden binnen OOE. Daarmee creëren we een veiligere werkomgeving. Dit zorgt voor betere samenwerking tussen de scholen én binnen scholen (leerkracht-leerkracht, maar ook leerkracht-leerling). Hiermee wordt het delen van documenten en informatie namelijk vereenvoudigd (d.m.v. sharepoint) en kunnen medewerkers elkaar gemakkelijker vinden (d.m.v. Microsoft Teams).

Netwerk

In 2021 zijn plannen opgesteld met onze leveranciers voor het verbeteren van onze netwerken in 2022. De scholen kunnen hun digitale werkzaamheden daarmee beter uitvoeren.

AVG/ Privacy

Het jaar 2021 stond, voor AVG, sinds de inwerkingtreding van de privacy wet op 25 mei 2018, net als in de voorgaande jaren, in het teken van het verder ontwikkelen van privacy en informatiebeveiliging binnen de organisatie. De structurele inbedding van privacy en informatiebeveiliging bij Openbaar Onderwijs Emmen is nog volop in ontwikkeling. Sinds de invoering van de AVG heeft OOE mooie stappen vooruit gemaakt richting het naleven van de privacy wet.

Gerealiseerd in 2021:

- bewustwording campagnes voor medewerkers (bewustwording presentaties en nieuwsbrief) en een bewustzijn plan voor informatiebeveiliging;
- ontwikkeling van informatiedocumenten over privacy voor betrokkenen;
- advisering van scholen en bestuur op gebied van verwerking van persoonsgegevens;
- afsluiten van nieuwe verwerkersovereenkomsten met verwerkers;
- afhandelen, melden (waar nodig) en monitoren van beveiligingsincidenten en datalekken;
- up-to-date houden van het verwerkingsregister;
- eerste stap in het ontwerpen van een autorisatiematrix met oog op de overgang naar Office 365;
- aanpassingen in systemen naar aanleiding van de Google DPIA in het onderwijs;
- advies in het traject naar de verzelfstandiging van de organisatie;
- in het kader van de verzelfstandiging: aanmelden van de Functionaris Gegevensbescherming bij de Autoriteit

Persoonsgegevens;

- uitgebreid rapport met advies van de Functionaris Gegevensbescherming aan het bestuur over de stand van zaken wat betreft privacy binnen OOE.

Kerncijfers gerealiseerd in 2021 ten opzichte van 2020:

Kerncijfers	2020	2021
Verwerkingen	42	43
Beveiligingsincidenten/ Datalekken	3 beveiligingsincidenten, waarvan 2 datalekken (1 gemeld bij de AP)	3 beveiligingsincidenten, waarvan 1 datalek
DPIA's	0	
Verzoeken rechten van betrokkenen	0	8 (i.v.m. overdracht personeelsdossier naar nieuwe stichting)
Verwerkingsovereenkomsten	34	38
Advies gevraagd aan FG	42	65

Waar in 2019 en 2020 het accent werd gelegd op het gereed maken van de documentatie om aan de eisen van AVG te voldoen, heeft het jaar 2021 in het teken gestaan van verdieping. Op het bestuurskantoor, maar ook in het onderwijsveld is het privacy bewustzijn merkbaar gestegen. De toenemende afhankelijkheid van internet in het maatschappelijke en zakelijke verkeer, het toegenomen gebruik van sociale netwerken en de opslag van informatie in de Cloud, creëren nieuwe beveiligingsrisico's voor de integriteit en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens. Om de veiligheidscultuur binnen de organisatie te kunnen veranderen en verbeteren is het noodzakelijk om een integrale aanpak te organiseren. Dit zullen wij doen middels een driejarig bewustwordings- programma, waarin de kansen en bedreigingen van de digitale wereld toegelicht zullen worden.

2.4 Financieel beleid

Doelen en resultaten

Bovenmatige reserve

In 2019 heeft de inspectie geoordeeld dat OOE een bovenmatige reserve heeft. Door ontwikkelingen in de afgelopen en komende jaren daalt het bovenmatige deel. Ontwikkelingen zijn onder andere de extra ontvangsten en uitgaven vanuit het Nationaal Programma Onderwijs, toekenning van arbeidsmarktoelage voor alle medewerkers in 2021-2022 (en wellicht opnieuw voor 2022-2023) en het vervallen van de vordering op het ministerie van OC&W van 1,6 miljoen in verband met de vereenvoudiging van de bekostiging. Afgesproken is dat na verzelfstandiging van OOE een plan wordt gemaakt op welke wijze met de reserve wordt omgegaan. In 2022 zal een voorstel worden gemaakt omtrent de reserve van OOE.

Financiële ontvlechting van de gemeente Emmen

Per 1 januari 2022 is OOE verzelfstandigd en is vanaf dat moment een stichting. In 2020 en 2021 zijn voorbereidingen getroffen voor deze verzelfstandiging. Ook op financieel gebied.

Afgesproken is dat na vaststelling van deze jaarrekening de financiële verrekening plaatsvindt. Samen met de accountant wordt beoordeeld wat de openstaande schulden en vorderingen zijn op 31-12-2021. Het resultaat van beide wordt in liquide middelen beschikbaar gesteld aan OOE. Eind 2021 heeft OOE al een voorschot hierop ontvangen van €3,5 miljoen om bij de start van de stichting te kunnen voldoen aan de verplichtingen.

In de baten en lasten staan geen bedragen meer die verrekend hoeven te worden. Alle baten en lasten van OOE liepen reeds via de jaarrekening van OOE.

Inrichting van eigen (financiële) administratie

Eind 2021 heeft OOE middels een aanbesteding een overeenkomst gesloten met Mercedes. Vanaf 1 januari 2022 maakt OOE namelijk geen gebruik meer van de systemen van de gemeente Emmen. Visma Raet wordt vervangen voor HR2day en voor de financiële administratie wordt Key2Finance verruild voor Visma Finance en Spendcloud. Mercedes biedt deze systemen aan en koppelen deze aan elkaar waardoor het eenvoudiger wordt om informatie uit te wisselen tussen beide. Voor managementinformatie wordt vanaf 2022 gebruik gemaakt van Capisci. Ook deze staat rechtstreeks in verbinding met HR2day, Visma Finance en Spendcloud. In 2022 worden de systemen goed geïmplementeerd. Hiervoor worden trainingen voor de gebruikers aangeboden.

Voor de stichting is een nieuwe mandaatregeling en procuratieregeling opgesteld. Deze wordt in 2022 verder aangescherpt.

Investeringsbeleid

De investeringen worden opgenomen in de begroting. De locatiedirecteuren en vanuit het bestuurskantoor de directeur bedrijfsvoering en de adviseurs geven aan welke investeringen plaats dienen te vinden. Hiertoe beschikken zij over een investeringsbudget en inzage in gedane investeringen. Vanuit de verschillende plannen (o.a. schooljaarplan) bepalen genoemde actoren de investeringen. Het totaal aan investeringen wordt beoordeeld door de bestuurder en financieel adviseur op haalbaarheid en wenselijkheid.

Treasury

Het treasurystatuut en treasurybeleid van de gemeente Emmen is van toepassing op OOE. In het door de Raad vastgestelde treasurystatuut worden de volgende doelstellingen benoemd:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen de scherpst mogelijke condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut;
- Het waarborgen dat de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van treasury duidelijk worden geregeld. Het college waarborgt dit in haar uitvoeringsbeleid treasury.

Het schoolbestuur Openbaar Onderwijs Emmen heeft geen beleggingen en of beleningen uitstaan. De bij de gemeente Emmen belegde onderwijsreserves en voorzieningen zijn onder de financiële vaste activa opgenomen. Voor 2021 bedroeg het rentepercentage 0%. Dit percentage is gelijk aan 2020. Voor de periode na de verzelfstandiging (vanaf 1-1-2022) is door OOE een eigen treasurystatuut vastgesteld.

Financiële gevolgen door Covid-19

Kijkend naar 2021 zijn de volgende effecten op de kosten waarneembaar vanwege corona. De kosten voor ICT/licenties zijn gestegen als gevolg van het op afstand lesgeven mogelijk te maken en uit te breiden. Hiertegenover staan lagere kosten voor scholing, activiteiten en teamuitjes. Een duidelijk te bepalen hogere last zien we terug bij de schoonmaak en de daarbij behorende hygiëne materialen. De extra lasten door corona bedragen hierop € 95.000,-. Voor een deel hebben we in de begroting van 2021 hiermee rekening gehouden.

Allocatie van middelen

De allocatie van middelen vindt plaats bij de begroting. Jaarlijks wordt aan de hand van de door het ministerie van OC&W gehanteerde variabelen en de leerlingentelling de baten voor de schoolbegroting toebedeeld. Het gaat hierbij om een percentage van de materiele instandhouding, een percentage van personeel en arbeidsmarktbeleid en cultuur uit de prestatiebox. Daarnaast een vast bedrag voor scholing op basis van een vast bedrag per fte. Voor het deel waarvoor de locatiedirecteur niet budgetverantwoordelijk is, maar wat wel schoolse uitgaven betreft, worden de middelen op basis van de berekening van de bekostiging toebedeeld.

In de begroting wordt rekening gehouden met een groot gedeelte aan personele lasten. Deze middelen worden verdeeld aan de scholen tijdens het formatieproces.

Het overige deel wordt gebruikt om de personele lasten (tijdens de formatieplannen zijn de middelen voor personeel al gealloceerd, de begroting van de personele lasten is daar een voortvloeisel van) en overige materiele bovenschoolse zaken van te bekostigen. Bovenschoolse zaken zijn onder andere: overige personele lasten zoals arbo dienstverlening, ICT kosten, Contributies en kosten bestuurskantoor (administratie, bestuur en beheer). De GMR heeft positief geadviseerd over de begroting. Het schoolbestuur heeft de begroting voor 2022 vastgesteld. Deze is echter ook besproken met de Raad van Toezicht (auditcommissie).

Bij het toekennen van formatie aan de scholen wordt uitgegaan van de lumpsumbekostiging op bestuursniveau. Het bevoegd gezag verdeelt de inkomsten over de scholen door middel van het vaststellen van een bestuursformatieplan. Het bestuursformatieplan geeft een meerjarenbeeld en geeft de verhouding aan tussen leerlingaantallen, lumpsumbekostiging en bestuursverplichtingen. Op basis van deze gegevens wordt per schooljaar bepaald of tijdelijke aanstellingen omgezet kunnen worden in vaste aanstellingen.

OOE streeft ernaar om zoveel mogelijk FTE's voor de klas te houden. De bovenscholen directeurs verantwoorden tijdens marapgesprekken met de algemeen directeur (en vanaf 2022 met College van Bestuur) de percentages "voor de klas" en het percentage "buiten de klas" voor elke school van hun scholengroep.

Onderwijsachterstandenmiddelen

De onderwijsachterstandenmiddelen worden verdeeld op basis van ontvangst van de bekostiging, op basis van de schoolscores van het CBS. De middelen worden ingezet in het formatieplan. De middelen worden op deze wijze ingezet voor personeel; leerkracht of ondersteuner. De GMR heeft ingestemd met het bestuursformatieplan en past binnen de goedgekeurde begroting.

Prestatiebox

De prestatieboxgelden zijn gedurende 2021 (t/m juli) zowel op de scholen als bovenscholen op de onderstaande wijze volledig ingezet.

De activiteiten op bestuursniveau waren:

- Management development traject;
- Realisatie bestuurlijke doelstellingen;
- Deskundigheidsbevordering.

De activiteiten op schoolniveau waren:

- Activiteiten ter verbetering van de onderwijskwaliteit;
- Deskundigheidsbevordering;
- Cultuureducatie.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Intern risicobeheersingssysteem

Tot 1 januari 2022 maakte OOE nog onderdeel uit van de gemeente Emmen en was hiermee het beleid van de gemeente van toepassing op OOE. De Raad stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de (financiële) organisatie. Dit was tot die datum ook van toepassing op OOE. Een belangrijk onderdeel van de controle waren de audits op rechtmatigheid op financieel kritische processen. In 2021 zijn binnen het team Openbaar Onderwijs Emmen de volgende kritische processen onderwerp van onderzoek geweest:

- Instroom personeel;
- Uitstroom;
- Declaraties;
- Inkoop en aanbesteding.

De audits op rechtmatigheid worden uitgevoerd middels een verbijzonderde interne controle door een onafhankelijk intern auditteam binnen de gemeentelijke organisatie. Daarnaast is door de accountantsorganisatie BDO Nederland in 2020 een interimcontrole en een jaarrekeningcontrole uitgevoerd. De belangrijkste risico's voor OOE (niet alleen financiële risico's) worden in de managementrapportages aan het College van B&W genoemd en gemonitord.

Om nu en in de toekomst de verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele als de materiële kosten te kunnen nemen, is een goed werkende planning en control cyclus van groot belang. Openbaar Onderwijs Emmen stuurt er actief op om de financiële administratie op alle niveaus in de organisaties op orde te hebben. De sturing en verantwoording gebeurt middels planning en control documenten. In 2021 zijn onder andere de volgende documenten opgeleverd:

- Bestuurlijk jaarverslag en jaarrekening 2020 (EFJ 2020)
- Schooljaarverslagen 2020 en jaarplannen 2021
- Managementrapportages in 2021
- Begroting 2022 met bestuurlijke doelstellingen
- Twee rechtmatigheidscontroles (audits) 2021
- Subsidieverantwoordingen

In 2021 heeft OOE nog een extra audit uit laten voeren door extern bureau Infinite op de personeelsadministratie. Dit als extra check voor invoering van nieuw personeelssysteem HR2day.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

- Corona pandemie

Begin 2020 is het coronavirus wereldwijd uitgebroken op een pandemie. Deze heeft grote effecten op het onderwijs in Nederland, dus ook voor OOE. In 2020 en 2021 is de openstelling van de scholen wisselend geweest. In de periodes dat scholen gesloten waren, of wanneer klassen thuis moesten blijven in verband met quarantaine, zijn online lessen verzorgd. Inmiddels werken veel scholen van OOE met Snappet. Hiermee kunnen leerkrachten de lessen verzorgen en kunnen leerkrachten leerlingen volgen in hun ontwikkeling. Vanaf 2021 worden middelen beschikbaar gesteld door het Ministerie van OC&W middels NPO om eventuele leerachterstanden weg te werken of te verminderen. Verder zijn alle scholen extra schoongemaakt en zijn beschermingsmiddelen aangeboden aan leerlingen en personeel om het risico op besmetting te verminderen.

- Verzelfstandiging OOE

In 2021 zijn alle voorbereidingen getroffen voor de verzelfstandiging van OOE per 1 januari 2022. Het college van B&W en de gemeenteraad hebben de nodige besluiten genomen voor het oprichten van de stichting en de benodigde statuten. Per 1 januari 2022 is alles ondergebracht binnen de stichting en heeft OOE eigen systemen ingericht en in gebruik genomen. In 2022 zal de stichting verder doorontwikkelen en eventueel bijstellen op onderdelen waar nodig.

- Dreigend lerarentekort

Er doet zich een (aankomend) tekort aan leerkrachten voor. In 2018 is de visie 'Binden en boeien' voor onderwijspersoneel vastgesteld. Het uitgangspunt is zoveel mogelijk medewerkers in vaste dienst aan te nemen. Jaarlijks wordt een integrale afweging gemaakt of opnieuw medewerkers in vaste dienst aangesteld kunnen worden. Dit wordt elk jaar kritisch bekeken omdat OOE enerzijds te maken heeft met een stabilisering/ lichte daling van het aantal leerlingen en anderzijds met een lerarentekort. Deze visie is een middel om zowel het risico op het lerarentekort als de (lichte) teruglopende financiële middelen te beheersen. Binnen het bestuurlijke thema personeel is er in 2022 extra aandacht voor het aannamebeleid. Met andere schoolbesturen actief in de gemeente Emmen zijn in 2021 gesprekken opgestart om te kijken of er gezamenlijke aanpak kan worden ontwikkeld om het lerarentekort op te vangen.

- Verklaring omtrent gedrag (VOG)

Alle personeelsleden in dienst van OOE dienen een geldige VOG te kunnen overhandigen. Voor nieuwe personeelsleden worden deze direct bij indiensttreding aangevraagd. Het verstrekken van deze VOG's duurt een aantal dagen. Hierdoor zijn nieuwe medewerkers niet direct inzetbaar en bestaat de mogelijkheid dat klassen naar huis gestuurd moeten worden, omdat er geen leerkracht beschikbaar is.

3. Verantwoording van de financiën

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

De leerlingenaantallen zijn gebaseerd op de leerlingenprognoses die zijn afgegeven door de locatiedirecteuren van Openbaar Onderwijs Emmen in samenspraak met de bovenschools directeuren. Deze prognoses worden gebaseerd op overzichten van kinderen van 0-jarigen tot en met 13-jarigen in het desbetreffende gebied (Basisregistratie Personen), overzichten van het marktaandeel van de desbetreffende school en ontwikkelingen van het leerlingenaantal in de afgelopen jaren. Het marktaandeel is in 2021 iets gedaald. De prognoses van de directeuren worden tevens afgestemd en getoetst door het bestuurskantoor. Op basis van deze informatie is de prognose dat het leerlingenaantal tussen 2020 en 2024 daalt met 1,52 %. De leerlingendaling wordt tevens beïnvloed door het effect van fluctuaties van het leerlingenaantal op de asielzoekersschool obs de Hesselanden. Ontwikkelingen omtrent asielzoekers worden dan ook actief gevolgd om te kunnen anticiperen. Het verloop van de formatie is gebaseerd op de gemiddelde personele bezetting gedurende het kalenderjaar met daarin uitsluitend verdisconteert het natuurlijk verloop. Hierbij is de aanname gedaan dat het natuurlijk verloop altijd plaatsvindt aan het begin van het schooljaar. De bezetting is gebaseerd op alle personeel dat in dienst is geweest gedurende het jaar, naast vaste dienstbetrekkingen is dat onder andere ook vervanging en inzet voor arrangementen.

Leerlingen

	Vorig jaar (T-1)	Verslag jaar (T)	T+1	T+2	T+3
Aantal leerlingen	4400	4359	4336	4328	4333

Is er sprake van doordecentralisatie van huisvesting of majeure investeringen? Geef dan prognose tot en met T+5

In de komende twee á drie jaren zet de leerlingendaling naar verwachting nog door. Over ongeveer vijf jaar verwachten we minder krimp en meer stabilisatie in het leerlingenaantal. De demografische ontwikkelingen zijn hiervan onder andere de oorzaak. OOE anticipeert hierop door een Strategisch Huisvestingsplan te maken. Hierin worden uitgangspunten en ambities geformuleerd op het gebied van huisvesting. Dit plan zal bijdragen aan meer stabilisering van het leerlingenaantal, maar wellicht op termijn ook zorgen voor groei van het aantal leerlingen op bepaalde scholen door aantrekkingskracht i.v.m. kwalitatief goede scholen en nieuwbouw van scholen.

Een andere manier waarop OOE stabilisatie of groei nastreeft, is professionalisering van het onderwijs en door zichzelf te profileren (zichtbaarheid in wijk of dorp).

FTE

Aantal FTE	Vorig jaar (T-1)	Verslag jaar (T)	T+1	T+2	T+3
Bestuur / management	37,9	35,7	35,0	34,0	34,0
Onderwijzend personeel	288,9	297,7	295,9	293,7	293,6
Ondersteunend personeel	72,8	88,9	83,2	83,2	83,2

Is er sprake van doordecentralisatie van huisvesting of majeure investeringen? Geef dan prognose tot en met T+5

In 2021 en 2022 is strategische personeelsplanning een actiepunt vanuit het bestuurlijk koersplan. Middels de strategische personeelsplanning kunnen we beter anticiperen op toekomstige ontwikkelingen, zoals de leerlingendaling, pensioneringen en krapte op de arbeidsmarkt. De wijziging in directiestructuur zie je terug bij het aantal fte voor bestuur/management per 2021.

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten

	Vorig jaar (T-1)	Begroting verslagjaar (T)	Realisatie verslagjaar (T)	T+1	T+2	T+3	Verskil verslagjaar t.o.v. begroting	Verskil verslagjaar t.o.v. vorig jaar
BETALEN								
Rijksbijdragen	35.386.996	34.633.622	38.562.507	37.313.756	36.311.410	34.294.912	3.928.885	3.175.511
Overige overheids- bijdragen en subsidies	144.008	45.787	84.151	50.000	0	0	38.364	-59.857
Baten werk in opdracht van derden	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	259.710	323.011	260.824	235.000	235.000	235.000	-62.187	1.114
TOTAAL BATEN	35.790.714	35.002.420	38.907.482	37.598.756	36.546.410	34.529.912	3.905.062	3.116.768
LASTEN								
Personeels-lasten	30.835.693	29.565.215	30.820.103	32.556.240	30.736.691	28.678.808	849.888	294.581
Afschrijvingen	847.147	888.820	817.771	864.630	907.577	957.810	-71.049	-29.376
Huisvestings-lasten	2.560.323	2.492.350	2.288.431	2.322.720	2.314.000	2.314.000	-203.919	-271.892
Overige lasten	2.375.366	2.498.651	2.524.787	2.744.002	2.548.1438	2.539.294	431.136	149.421
TOTAAL LASTEN	36.618.529	35.445.036	36.451.092	38.487.592	36.506.410	34.489.912	1.006.056	167.438
SALDO								
Saldo baten en lasten	-827.815	-442.616	2.456.391	-888.836	40.000	40.000	2.899.007	3.284.206
Saldo financiële baten en lasten	-64.344	-37.384	-55.519	-40.00	-40.000	-40.000	18.135	-8.825
Saldo buitengewone baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	-892.159	-480.000	2.400.872	-928.836	0	0	2.880.872	3.293.031

Verskil verslagjaar en begroting

In 2021 wordt een positiever resultaat behaald dan begroot. Naast de in andere jaren ook voorkomende prijsbijstelling van de bekostiging en daartegenover een stijging van de loonkosten zijn er in 2021 ook andere oorzaken. Zo is in 2021 een nieuwe CAO afgesloten wat een prijsstijging tot gevolg heeft bij de personele lasten en waar een stijging aan de baten kant tegenover staat. Tevens zijn de loonkosten gestegen door de toegekende arbeidsmarktoelage voor het schooljaar 2021 / 2022 voor alle personeelsleden. Vanuit het Nationaal programma onderwijs zijn er diverse subsidies toegekend; NPO, NPO achterstanden, arbeidsmarktoelage, extra asiel/vreemdelingen, inhaal en ondersteuning Covid-19 en extra handen voor de klas. Niet alle subsidies zijn volledig besteed. De grootste afwijking zien we dan ook terug bij de rijksbijdragen en de personeelslasten. Daarnaast heeft ook dit jaar Covid-19 gezorgd voor minder uitgaven op bepaalde posten. Zo is er minder uitgegeven voor scholing, teamuitjes, schoolactiviteiten, kopieerkosten en cultuur. Voor licenties zijn in 2021 meer uitgaven gedaan. We zien dat de lijn van 2020 door thuisonderwijs wordt doorgezet naast de reguliere ontwikkeling van digitalisering. Het project M365 start in 2022 waardoor de opgenomen kosten in 2021 niet besteed zijn. Als gevolg van Covid-19 zijn ook de kosten voor schoonmaak en hygiëne artikelen toegenomen. Bij de energielasten zien we juist een daling vanwege thuisonderwijs en zachte winter. Onderstaand de genoemde afwijkingen in aansluiting op het overzicht van baten en lasten.

Resumé

Rijksbijdrage (m.n. door CAO en NPO)	3.928.885
Overige overheid,	38.364
Overige baten (vrijval subsidies bij rijksbijdragen)	-/-62.187
Personeelslasten (m.n. CAO en arbeidsmarktoelage)	-/-849.888
Afschrijvingen	-/-71.049
Huisvestingslasten (m.n. schoonmaak)	-/-203.919
Overige lasten (m.n. verzelfstandiging en activiteiten)	<u>431.136</u>
Totale afwijking t.o.v. begroot	2.899.007

Vershil verslagjaar en voorgaand jaar

Ook hier ontstaat het grootste verschil door de subsidies vanuit het Nationaal Programma Onderwijs met als gevolg een stijging van de rijksbijdragen. De daling bij de overige overheidsbijdragen wordt veroorzaakt doordat de tripartiet vergoeding is afgelopen per 2020.

De daling bij de huisvestingslasten wordt veroorzaakt door lagere energielasten en onderhoud welke niet meer uitgevoerd konden worden in 2021. De overige lasten stijgen doordat een aantal uitgaven, zoals eerder genoemd, zijn gestegen voor onder andere licenties en het doorschuiven van een aantal posten van de verzelfstandiging naar 2021.

Toekomstige ontwikkelingen

De daling van het leerlingenaantal brengt een lagere rijksbijdrage met zich mee. In het meerjarenperspectief hebben we de leerlingendaling verwerkt in de lasten waarop het invloed heeft zoals onder andere de leermiddelen. Maar zeker ook op de grootste post; de personeelslasten. Daarnaast is een stijging te zien in de afschrijvingslasten vanwege het activeren van het groot onderhoud waarmee een start is gemaakt in 2019 en waarbij we in de komende jaren toegroeien naar een relatief constant bedrag van afschrijvingen qua hoogte. In de berekeningen is eveneens rekening gehouden met de fusiescholen in Klazienaveen per 1 augustus 2022.

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie vorig jaar (T-1)	Realisatie verslagjaar (T)	Begroting T+1	Begroting T+2	Begroting T+3
ACTIVA					
VASTE ACITVA					
Materiële vaste activa	4.486.145	4.483.723	5.625.905	5.718.328	5.760.518
Financiële vaste activa	12.787.327	9.807.225	215.850	215.850	215.850
Totaal vaste activa	17.273.472	14.290.948	5.841.755	5.934.178	5.976.368
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorderingen	2.241.796	2.363.096	406.144	394.776	372.994
Liquide middelen	230.949	3.728.852	8.675.519	8.583.097	8.540.907
Totaal vlottende activa	2.472.745	6.091.948	9.081.663	8.913.901	8.917.440
TOTAAL ACTIVA	19.746.217	20.382.896	14.923.418	14.890.269	14.889.612
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	10.239.660	12.792.143	11.863.307	11.863.307	11.863.307
Bestemmingsreserves	141.072	0	0	0	0
Overige reserves en fondsen	9.339	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	10.390.071	12.792.143	11.863.307	11.863.307	11.863.307
VOORZIENINGEN	1.308.006	1.226.929	1.400.000	1.400.000	1.400.000
LANGLOPENDE SCHULDEN	4.486.145	4.483.723	0	0	0
KORTLOPENDE SCHULDEN	3.561.995	1.880.101	1.660.111	1.648.744	1.626.962
TOTAAL PASSIVA	19.746.217	20.382.896	14.923.418	14.912.051	14.890.269

Vershil ten opzichte van voorgaand jaar

De waarde van de materiële vaste activa neemt toe doordat er meer investeringen dan afschrijvingen zijn geweest. Voor hetzelfde bedrag staat hier de langlopende lening tegenover. Daarnaast neemt door het resultaat van 2021 het eigen vermogen en de financiële vaste activa toe.

Toekomstige ontwikkelingen

Per 2022, het eerste jaar van de verzelfstandiging, zie je een aantal ontwikkelingen in de balans. Door de ontvlechting vanuit de gemeentelijke administratie worden de vorderingen en schulden met de gemeente vereffend. Hiermee verdwijnt de belegde reserve (onderdeel van de financiële vaste activa) en neemt de langlopende schuld af. Hiertegenover staat een stijging van de liquide middelen. Een deel van deze stijging zie je al in 2021 vanwege het ontvangen voorschot op de afrekening met de gemeente.

Door een begroot resultaat rond de 0,00 en doordat de hoogte van de investeringen nagenoeg gelijk is aan de afschrijvingen gedurende 2022 en 2023 van de meerjarenbegroting zijn er niet veel wisselingen in de balans in die jaren.

Toekomstige investeringen en financiering

Door de wijziging van verwerken van groot onderhoud in de administratie zullen de investeringen op dat vlak toenemen in de komende jaren. Aan de andere kant zie je bij het onderwijs leerpakket juist een verlaging vanwege de digitalisering. De investeringen in meubilair worden uitgevoerd conform planvorming. Door de al eerder benoemde verzelfstandiging zal OOE geen gebruik meer maken van de voorfinanciering door de gemeente Emmen maar van haar eigen liquiditeit.

3.3 Financiële positie

Kengetallen

Kengetal	Realisatie Vorig jaar (T-1)	Realisatie Verslagjaar (T)	Begroting T+1	Begroting T+2	Begroting T+3	Signalering
Solvabiliteit 2	0,60	0,69	0,89	0,89	0,89	Ondergrens: <0,30
Weerstandsvermogen	29,03	32,88	31,55	32,46	34,36	Ondergrens: < 5%
Liquiditeit	0,73	3,24	5,47	5,45	5,48	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	-2,49	6,17	-2,47	0,00	0,00	Afhankelijk van reservepositie van het schoolbestuur.
Reservepositie	39,60	48,49	36,73	36,40	36,89	Bovengrens: >0%.

De genoemde signaleringsgrenzen worden door het ministere gehanteerd.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en geeft zo inzicht in de financieringsopbouw. Ook geeft de solvabiliteit aan in hoeverre aan de verplichtingen op langere termijn kan worden voldaan.

- Solvabiliteit 2 (inclusief voorzieningen) is eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door totaal vermogen.

De solvabiliteit 2 van Openbaar Onderwijs Emmen bedraagt 69% en is dus ruim boven de ondergrens van 30%. Overigens heeft in het primair onderwijs meer dan de helft van de schoolbesturen een ruime solvabiliteit.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de totale baten. Het weerstandsvermogen van Openbaar Onderwijs Emmen is 32,88%. De signaleringsgrens is beneden de 5%.

Liquiditeit

De liquiditeit is de verhouding tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden en geeft aan in hoeverre op korte termijn aan de betalingsverplichting kan worden voldaan.

- Liquiditeit (current ratio) is vlottende activa plus liquide middelen gedeeld door het totaal van de kortlopende schulden.

De liquiditeit ratio van Openbaar Onderwijs Emmen bedraagt 3,24.

Deze liquiditeitsratio in combinatie met het solvabiliteitscijfer (zoals bij Openbaar Onderwijs Emmen), veroorzaakt een relatief laag risico. Op langere termijn is men immers in staat om aan de financiële verplichtingen te voldoen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit zegt iets over het rendement. Het toont aan in welke mate baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn. De rentabiliteit wordt berekend door het resultaat uit gewone bedrijfsvoering te delen door de totale baten uit de gewone bedrijfsvoering. Aangezien de onderwijssector geen winstoogmerk kent, is een rentabiliteit tussen de 0% en 5% acceptabel. De rentabiliteit van Openbaar Onderwijs Emmen bedraagt 6,17%. Veroorzaakt door het positieve resultaat.

Reservepositie

De reservepositie (normatief eigen vermogen) van OOE is kijkend naar de signaleringswaarde boven niveau. De signaleringswaarde wordt berekend door te kijken naar de eventuele aanschafwaarde van gebouwen, resterende vaste activa en een omvangafhankelijke rekenfactor voor de baten. Deze uitkomst wordt vergeleken met het eigen vermogen. Het saldo betreft het bovenmatige deel.

Rekenkundig gezien is er sprake van bovenmatig eigen vermogen bij OOE. In onze huidige meerjarenbegroting hebben we hier het volgende over gemeld: "Door de ontwikkelingen omtrent de NPO middelen en de verzelfstandiging hebben we nog niet een volledig bestedingsplan voor het bovenmatige eigen vermogen. Door het 'afboeken' (Het niet volledig opnemen van de baten voor de laatste 5 maanden van het jaar waarmee je een vordering zou opbouwen. Dit in verband met de vereenvoudiging van de bekostiging) van de vordering in 2022 is dit deel al wel flink gedaald. Voor de inzet voor de bovenmatige reserves wordt een plan opgesteld door de stichting in 2022."

We zullen hierbij rekening houden met de toenemende waarde van de activa als gevolg van het activeren van groot onderhoud. Daarnaast is het daadwerkelijke leerlingaantal van invloed op de baten de komende jaren en daarmee ook op de grens van de signaleringswaarde. Als het leerlingaantal niet zo daalt als verwacht dan zal het normatief eigen vermogen toenemen.

In 2022 zie je een daling van de signaleringswaarde, van 48,49 naar 36,73. Dit wordt onder andere veroorzaakt door:

1. In 2022 zal de vordering op het ministerie 'afgeboekt' worden (de vordering zal in de laatste 5 maanden van 2022 vanwege de vereenvoudigde bekostiging niet worden opgebouwd waardoor de baten lager zullen zijn). Dit heeft een negatief effect op het resultaat 2022 en daarmee op het eigen vermogen. Hierdoor daalt de signaleringswaarde.
2. Een stijging wordt momenteel veroorzaakt door de NPO middelen, de besteding hiervan zal langer nodig hebben dan het laatste jaar waarvoor bekostigt wordt (2022/2023). Dit deel is niet bovenmatig, dit heeft een bestemming.
3. Doordat we in de afgelopen jaren zijn begonnen met het activeren van groot onderhoud zie je dat de waarde van de activa stijgt, waardoor de signaleringswaarde gaat dalen.
4. De vereenvoudiging van de bekostiging heeft een negatief effect voor OOE in de jaren 2023 tm 2026. Uit de laatste herindicatie berekening vanuit OCW bedraagt het een verschil van € 100.000,-. Dit wordt middels een overgangsregeling van 3 jaren afgevlakt.

Het bestuursverslag en de jaarrekening zijn terug te vinden op de website.

NPO

Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs zijn voor OOE aan NPO en NPO achterstandsmiddelen voor schooljaar 2021/2022 de volgende bedragen toegekend. NPO € 3.266.703 en NPO achterstanden € 638.341. Voor het schooljaar 2021/2022 is dat gezamenlijk € 3.905.044. Voor 2021 is dan 5/12e deel beschikbaar € 1.627.102. Hiervan is 75% beschikbaar op schoolniveau en 25% beschikbaar op bestuursniveau.

De uitgaven zijn in 2021 voor personele inzet € 450.895 en voor materiële inzet € 298.157. Totale uitgaven zijn daarmee € 749.052. Het deel dat in 2021 overblijft vanuit de NPO middelen gaat naar de bestemmingsreserve (bestemmingsreserve voor het schooldeel en het bestuurlijk deel).

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Als schoolbestuur zijn we ons continu bewust van het maatschappelijk speelveld waarin wij ons bevinden en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs binnen het schoolbestuur inhoud te geven.

Horizontale verantwoording

Op iedere aangesloten school is een medezeggenschapsraad bestaande uit ouders en personeelsleden van de school. Daarnaast heeft elke school een ouderraad, op basis waarvan nauw contact wordt gehouden met de ouders van de leerlingen. Tot slot is er een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad Openbaar Onderwijs van de gemeente Emmen, waarin alle scholen zijn vertegenwoordigd. De partijen worden actief betrokken bij beleidsvorming en verantwoording ten aanzien van het gerealiseerde beleid.

Bijlage 1 Realisatie beleidsvoornemens kwaliteit van het onderwijs

Aanleiding	Ambitie	Verwacht resultaat	Activiteiten	Gereed	Gerealiseerd
Zicht en grip op kwaliteit	100% van de scholen in het basisarrangement en 10% van de scholen presteren excellent volgens de inspectienorm (10% excellent niet gehaald, maar deze ambitie is ook bijgesteld voor OOE)	Kwaliteitssysteem OOE is opgesteld, gedeeld en bekend bij het veld Implementatie kwaliteitsdenken	Omschrijving kwaliteit Kwaliteitskalender opgesteld Implementatieplan	2019	
		Kwaliteitshandboek is gereed	Audit Keuze kwaliteitsinstrumenten marap en monitoring Tevredenheid Werkgroep handboek instellen	2020	
		Bestuurlijk kwaliteitsbeleidsplan is opgesteld	Opstellen beleid	2019	
	Didactisch handelen is verbeterd volgens inspectienorm	Uniforme kijkwijzer ontwikkeld en geïmplementeerd Scholing ontwikkeld	Minimaal een maal per schooljaar met de kijkwijzer op klassenbezoek Scholingsbehoefte gepeild en mogelijk bovenschools ingekocht	2020	
	Verbreding kwaliteitsaanpak	Werkwijze basiskwaliteit	Analyse en plan van aanpak	2019	
Toekomstgericht en eigentijds onderwijs	Onderzoekend leren is onderdeel van het curriculum in alle scholen	Proeftuin Wereldtijd afgerond en verspreid binnen OOE	Proeftuin Wereldtijd evaluatie en implementatieplan. O-meting is afgerond in 2021.	2021	
	Op alle scholen is een vertaling van toekomstgericht en eigentijds werken opgenomen in het curriculum	Expertgroepen rondom innovatieve thema's ingesteld	Advies en onderzoek naar innovatie en toekomstgerichte thema's in het onderwijs zoals filosofie en ethiek.	2022	
Passend onderwijs	Op de helft van de scholen is een doorgaande leerlijn van 0-14 (de leeftijd is bijgesteld van 2,5 – 12 jarigen)	Proeftuin IKC: Procesbeschrijving opgesteld ism de kinderopvangpartners	Opstellen proces Proeftuin IKC uitwerken ontwikkeling taal, rekenen, sociaal emotionele ontwikkeling De doorgaande leerlijnen van voorschool naar vroegschool zijn op alle scholen beschreven in plannen.	2023	
		Proeftuin Junior College: onderzoek uitbreiding onderwijsaanbod en samenwerkingsmogelijkheden	In kaart brengen samenwerkingskansen Evaluatie tot nu toe en verspreiden lessons learned	2023	
	Op elke school is zicht op de schoolpopulatie en de omgeving van de school. Dit is zichtbaar vertaald naar het onderwijsaanbod en ambitie	Analyse schoolpopulatie vertalen naar acties in school(jaar)plan	Onderzoek Analyse Vertaling	2021	
		Omschrijving ambities per school	Levend Schoolplan schrijven	2019	
	Passend aanbod voor hoogbegaafden	Structurele bovenschoolse plusklas	Evaluatie pilot bovenschoolse plusklas Expertgroep hoogbegaafdheid	2020	
	Passend aanbod voor talenten op het gebied van sport en cultuur	Sport- en cultuurbeleid is herijkt	Evaluatie en herijking (top)sport- en cultuurbeleid	2022	

Aanleiding	Ambitie	Verwachte resultaat	Activiteiten	Gereed	Gerealiseerd
Omgevingsfactor: taalontwikkeling	Toename van scores op toetsresultaten	Scholen hebben taalontwikkeling opgenomen in het curriculum	A.d.h.v. onderzoek schoolpopulatie aangepast schoolbeleid op het gebied van taalontwikkeling	2022	
		Elk cluster heeft een eigen taal- en lees coördinator	Opstellen profiel taalcoördinator per cluster rolbeschrijving Werving en selectie	2022	
		Bovenschools taalbeleid	Instellen expertgroep	2020	
		Proeftuin taalexpertisecentrum	Kennis over taalontwikkeling en taalonderwijs samenbrengen en uitdragen	2023	
Omgevingsfactor: bevorderen bewustwording gezonde leefstijl	Elke leerling weet na de basisschoolperiode wat wel en niet gezonde leefstijl is	Elke leerling weet na de basisschoolperiode wat wel en niet gezonde leefstijl is	Minimaal 1 activiteit per jaar organiseren Start proeftuin	2019	
Omgevingsfactor: bevorderen positie netwerk zorgstructuur	OOE wordt gezien als belangrijke netwerkpartner rondom zorg en zorgt waar mogelijk voor samenwerking om betere zorg voor leerlingen mogelijk te maken	Beleidsontwikkeling o.b.v. individuele scholen op het gebied van zorgstructuren Onderzoek naar netwerkpartners en visie op de rol en positie van OOE daarbinnen	Beleid ontwikkelen, implementeren en evalueren	2021	
		Proeftuin integrated care 2019-2020	Start proeftuin om gezamenlijke zorg in de keten te ontwikkelen	2023	Pilot gestart. Uitrol in 2023.
		Vertaling van netwerkpartner in de zorgstructuur per school	Omgevingsanalyse	2019	

Realisatie beleidsvoornemens op het gebied van personeel

Aanleiding	Ambitie	Verwachte resultaat	Activiteiten	Gereed	Gerealiseerd
Aanpak lerarentekort	Werven van kwalitatief sterke medewerkers	50% vakbekwame leerkrachten opgeleid tot mentor	Scholingsprogramma aanbieden + stimuleren op schoolniveau	2023	
		Per cluster is er één opgeleide coach	Scholingsprogramma aanbieden stimuleren op clusterniveau	2022	
		Samenwerking met PABO en NHL Stenden en Arbeidsmarktplatform PO bestendigen, verstevigen en uitbreiden. En mogelijkheden vanuit de regionale onderzoeken.	Onderzoek waar we aan kunnen sluiten en onze samenwerking kunnen verbeteren. Plan van aanpak en uitvoering	2021	
		Zij-instroom traject starten	Onderzoek mogelijkheden en start traject	2020	
		Onderzoek mogelijkheden beter benutten arbeidspotentieel	Kansen in de markt onderkennen en een plan van aanpak opstellen	2020	
		Betaalde LIO stages en stages voor onderwijsassistenten doorzetten	Evaluatie	2020	
		Scholingsprogramma invallers opgezet	Opstellen scholing en begeleiding voor invallers	2020	
	Binden en boeien van kwalitatief sterke medewerkers	Inwerkprogramma ontwikkeld	Opzetten inwerkprogramma	2021	
		Collectief scholingsbeleid voortzetten	Evaluatie, bijstellen en door ontwikkelen van het beleid	2020	
		Inpassen alternatieve mogelijkheden voor binden en boeien	Onderzoek	2020	

Aanleiding	Ambitie	Verwachte resultaat	Activiteiten	Gereed	Gerealiseerd
Kwaliteit van de medewerkers verhogen en ontwikkeling stimuleren	Alle leerkrachten presteren volgens het kwaliteitsprofiel.	Kwaliteitsprofiel leerkrachten is opgesteld	Opstellen profiel, basis-, vak-, excellent bekwaam	2020	
		Ontwikkeltraject per leerkracht om te voldoen aan het kwaliteitsprofiel	Medewerkers maken samen met de leidinggevende een plan voor ontwikkeling	2022	
	Alle medewerkers worden gestimuleerd het beste uit zichzelf te halen.	Strategisch personeelsbeleid opgesteld en geïmplementeerd	Beleidsontwikkeling o.b.v. binden en boeien	2023	
		Specialisatie trajecten aangeboden evenals zitting nemen in proeftuinen, denktanks en expertgroepen	Behoeftetepeiling en inzet in de diverse trajecten	2022	
		Medewerker en leidinggevende hebben zicht op de kwaliteiten, talenten en ambities	Jaarlijks krijgen alle medewerkers een inzetbaarheidsgesprek	2019	
			Opstellen, bijstellen en vaststellen van de beleidsnotitie gesprekcycclus	2020	Voorbereidingen in 2021. Nog vast te stellen.
			Uniform middel om talenten en kwaliteiten te achterhalen wordt onderzocht en aangeboden	2020	Kijkwijzer, vlootschouw nog vast te stellen.
		Doorontwikkeling MD traject	MD traject voor directeurs geëvalueerd, bijgesteld en doorontwikkeld	2019	
	60% van de medewerkers zit niet langer dan 7 jaar op zijn plek.	Mobiliteitsbeleid opgesteld en geïmplementeerd	Mobiliteitsbeleid opstellen, bijstellen en vaststellen. Daarbij nieuwe activiteiten ter stimulering ontwikkelen	2023	
			Mobiliteitsdagen organiseren	2019	
Focus op de kerntaak	Effectieve onderwijstijd is verhoogd	Effectieve onderwijstijd is verhoogd Onderzoek belemmeringen en plan van aanpak	Onderzoek, opstellen en uitvoeren van evt. verbetermaatregelen	2022	Voorbereiding in 2021 m.b.t. onderwijstijden, rijker onderwijsaanbod
	Heldere rollen, taken en verantwoordelijkheden	Duidelijk wat wel en niet bij de kerntaak hoort	Functieboek bijstellen	2019	
		Uniforme aanpak m.b.t. functies	Evaluatie en herziening personeelsbeleid (taakbeleid)	2020	

Realisatie beleidsvoornemens op het gebied van organisatie

Aanleiding	Ambitie	Verwachte resultaat	Activiteiten	Gereed	Gerealiseerd
Een slimme organisatie	Onderwijs effectief en efficiënt inrichten	De communicatielijnen zijn helder	Intern communicatieplan opstellen en uitvoeren	2019	
		OOE is zichtbaar voor de buitenwereld	Extern communicatieplan opstellen en uitvoeren	2022	
		Heldere rollen, taken en verantwoordelijkheden beleggen	Managementstatuut opstellen	2020	
	Duurzame, aantrekkelijke en eigentijdse schoolgebouwen	Integraal huisvestingsplan gemeente	Aansluiten bij gemeente	2019	
		Strategisch huisvestingsplan OOE met daarin slimme verbindingen met partners	Opstellen plan en uitvoering geven	2022	
		vestingsjaarplan OOE	Opstellen en vaststellen jaarplan	2019	Wordt in 2022 vastgesteld
Een slanke organisatie	Centraal wat kan, decentraal wat moet	Centrale inkoop	Mogelijkheden onderzoeken en uitvoeren	2022	Is in 2021 opgesteld, wordt in 2022 vastgesteld
		Standaardiseren van de inzet van middelen, zoals ICT devices en meubilair	Onderzoek uitvoeren en plan van aanpak	2020	
	Betere koppeling financiën en beleid	Een beleidsrijke begroting	Opzet begroting aanpassen	2020	
Een soepele organisatie	Heldere werkprocessen	Herijkte werkprocessen	Doornemen van de processen, aanpassen en implementeren	2021	
	Juiste sturingsinformatie op het juiste moment	Ontwikkelen managementdashboard	Data analyse en behoeftepeiling en implementatie	2020	
	Intern uitwisselen van kennis en informatie	Intranet	Onderzoek naar mogelijkheden en implementeren	2022	
		Bovenschoolse nieuwsbrief ontwikkelen	Pilot, evalueren en opnemen in intern communicatieplan	2019	
		Ontmoetingen organiseren en proeftuinen, denktanks en expertgroepen opzetten	Evaluatie en doorontwikkeling ontmoetingen en onderzoek naar andere groepen	2019	
	Doorontwikkeling clustering	Passende managementstructuur	Structuurvisie opstellen en implementatieplan	2020	
	Planmatig handelen vergroten	PDCA cyclus in de managementrapportages	Heldere sturingsinformatie bepalen en PDCA cyclus inrichten en borgen	2020	
Een organisatie die samenwerkt	OOE als netwerkpartner	Onderzoek waar dit verbeterd kan worden	Onderzoek en implementatie	2021	
	OOE is een ondeelbare organisatie	Invlechtingstraject ondersteuningsorganisatie	Opzetten en uitvoeren	2019	
Verzelfstandiging	Interne verzelfstandiging gerealiseerd	OOE als werkbedrijf van de gemeente in ingericht	Processen doorgelicht, advies inrichting en implementatieplan ontvlechting	2019	
	Heldere aansturing en besluitvormingslijnen	Governancestructuur ontwikkeld	Vanuit de Code Goed Bestuur komt er een advies voor de governance	2022	
		Besturingsfilosofie ontwikkeld	Passend bij een lerende organisatie met een professionele cultuur	2020	

Jaarrekening 2021

Inhoud

Jaarrekening	39
1. Grondslagen	41
2. Balans	44
3. Staat van Baten en Lasten	44
4. Kasstroomoverzicht	48
5. Toelichting op de balans	49
6. Niet in de balans opgenomen verplichtingen	53
7. Overzicht verbonden partijen	54
8. Toelichting op de staat van baten en lasten	54
9. Model G	60
10. WNT	61
 Overige gegevens	 62
1. Voorstel bestemming exploitatiesaldo	62
2. Gebeurtenissen na balansdatum	62
3. Controleverklaring	63
 Bijlagen	 68
1. Gegevens over rechtspersoon	68

Jaarrekening

De jaarrekening omvat de periode 01-01-2021 tot en met 31-12-2021 en is opgemaakt in april 2022.

1. Grondslagen

De jaarrekening over 2021 is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen genoemd in boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de adviezen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 660. In RJ 660 zijn specifieke bepalingen en modellen voor onderwijsinstellingen opgenomen.

De jaarrekening bestaat uit de volgende onderdelen:

- Balans
- Staat van baten en lasten
- Kasstroomoverzicht
- Begroting en vergelijkende cijfers
- Toelichting op deze onderdelen en op de gehanteerde grondslagen

De exploitatierekening is een samenvoeging van de bovenschoolse budgetten en de exploitatierekeningen van de scholen die onder het bevoegd gezag van de gemeente Emmen vallen. De jaarrekening wordt opgesteld op het niveau van het bevoegd gezag en de in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Ook in 2021 heeft de uitbraak van het Covid-19 virus in Nederland gevolgen gehad. Deze ontwikkelingen hebben veel van leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel gevraagd, maar ook van ouders en verzorgers. Tijdens de lockdowns waren de scholen genooddacht om les te geven op afstand. Ook in de tussenliggende periodes van sluiting van de scholen is deels lesgeven op afstand nodig geweest. In 2020 zijn bij de eerste lockdowns al maatregelen getroffen om thuisonderwijs mogelijk te maken, zoals het beschikbaar stellen van devices aan leerlingen en het gebruikmaken van Snappet. Ook is, net als in 2020, aandacht geschonken aan hygiëne in de scholen d.m.v. desinfectiezuilen, faceshields, mondkapjes, kuchscheren en extra schoonmaak.

Middels het Nationaal Onderwijs Programma zullen we de middelen gaan aanwenden voor een inhaalslag in de komende jaren. De komende jaren zullen we dus nog te maken hebben met de effecten van corona. In de begroting van 2022 hebben we hiermee rekening gehouden. Zo heeft het naast de gevolgen voor de vorm van onderwijs ook financiële effecten gehad (meer en minder kosten) zie de toelichtingen bij de staat van baten en lasten en paragraaf 2.4 van het bestuursverslag. Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Waardering van de activa en passiva.

Materiële vaste activa worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen met als restwaarde € 0. De eerste afschrijving vindt plaats in de maand na aanschaf. Als ondergrens van de te activeren zaken wordt voor groot onderhoud € 5.000 gehanteerd, bij de andere activa wordt € 1.500 gehanteerd. De indeling van de gehanteerde afschrijvingstermijnen is als volgt:

Inventaris en apparatuur:

ICT 5 jaar

Andere vaste bedrijfsmiddelen:

Meubilair 15 jaar

Overige MVA 10 jaar

Onderwijsleerpakket 8 jaar

Groot onderhoud 7 tot 70 jaar (afhankelijk van de component)

Groot onderhoud

Het groot onderhoud wordt geactiveerd op de balans. Hiermee voldoet OOE aan de wetgeving voor het Primair Onderwijs omtrent de verwerking van de onderhoudslasten. OOE is hiermee al gestart in 2019, voorheen werden deze lasten rechtstreeks ten laste gebracht van de exploitatie.

Eerste waardering

In 2007 heeft een extern bureau de inventarisatie bij de scholen afgerond ten behoeve van het bepalen van de eerste waardering materiële vaste activa. Het bedrag van de eerste waardering ter hoogte van € 1.120.532 wordt in 15 jaar afgeschreven. Onder het eigen vermogen is voor hetzelfde bedrag een herwaarderingsreserve gevormd. Elk jaar valt een deel van deze herwaarderingsreserve vrij ter dekking van de afschrijvingslast eerste waardering activa. De geschatte vervangingswaarde is terugerekend naar de oorspronkelijke aanschafwaarde door middel van een inflatiecorrectie van 2%.

Financiële vaste activa (belegde reserves en borgsom)

Een financieel vast actief, de belegde reserve bij de gemeente, is een financieel actief dat bestemd is om de uitoefening van de werkzaamheid van de rechtspersoon duurzaam te dienen. Na verrekening van de schulden met de gemeente zijn dit de liquide middelen waar OOE over kan beschikken na de verzelfstandiging. Waarbij dit eind 2021 eerst een voorschot betreft en de definitieve verrekening plaats zal vinden nadat de jaarrekening is vastgesteld. De borgsom betreft de borg voor het in gebruik hebben van Chromebooks. De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vorderingen

Onder vorderingen worden verstaan de per balansdatum bestaande rechten om geldmiddelen te ontvangen van andere partijen. De vorderingen bestaan uit:

- Debiteuren
- Nog te ontvangen van OCW/EZ
- Nog te ontvangen van personeel
- Overige vorderingen
- Vooruitbetaalde kosten
- Overige overlopende activa

Alle bovenstaande vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen, tegoeden op bank en girorekeningen, wissels en cheques. De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserve en de herwaarderingsreserve gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. De bestemmingsreserve heeft een beperktere bestedingsmogelijkheid, betreft huisvesting kosten. De herwaarderingsreserve is bestemd voor dekking van de afschrijvingslasten in verband met de eerste waardering vaste activa. Het eigen vermogen bestaat uit publieke middelen.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is het gedeelte van het eigen vermogen waaraan het bestuur een specifieke bestemming heeft gegeven. Deze reserve bestaat uit de door de scholen en bovenscholen gereserveerde gelden vanuit het exploitatiebudget.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen, die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. Binnen het verslagjaar zijn twee personele voorzieningen getroffen:

- Voorziening jubilea: deze voorziening is getroffen om de opgebouwde rechten voor jubileumgratificaties te kunnen financieren. De voorziening jubilea wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.
- Voorziening verzuim: deze voorziening is getroffen om de kosten van langdurige zieken te kunnen financieren. De voorziening verzuim wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Kortlopende schulden

Onder schulden worden verstaan de per balansdatum bestaande en vaststaande verplichtingen die gewoonlijk door betaling worden afgewikkeld. De kortlopende schulden bestaan uit:

- Crediteuren
- Schulden aan OCW/EZ
- Belastingen en premies sociale verzekeringen
- Schulden ter zake pensioenen
- Overige kortlopende schulden
- Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ geoormerkt
- Vooruit ontvangen investeringssubsidies
- Vakantiegeld en vakantiedagen
- Overige overlopende passiva

Alle bovenstaande schulden zijn schulden < 1 jaar en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Pensioenen voor onderwijspersoneel zijn ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er is sprake van een toegezegde pensioenregeling. De werkgever heeft in het geval van een tekort geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Overige activa en passiva

Liquide middelen en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Bepaling van het exploitatiesaldo

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is het baten- en lastenstelsel van toepassing. Dit betekent dat de baten en lasten van het boekjaar in de jaarrekening worden opgenomen, ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat boekjaar hebben geleid. Kosten hoeven nog geen uitgaven en opbrengsten nog geen inkomsten te zijn. Dit geldt ook voor de (rijks)vergoeding OCW. Deze baten zijn in de jaarrekening verantwoord voor zover ze betrekking hebben op het verslagjaar.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. Dit geldt ook voor de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekening clause), tenzij het schoolbestuur deze subsidies als projectbijdragen aanmerkt. Verwerking van deze niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekening clause) in de staat van baten en lasten vindt dan gelijktijdig met verantwoording van de lasten plaats.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening clause heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende activa.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clause) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

2. Balans

Een balans is een overzicht van de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen op een bepaald moment. In onderstaande balans is de bestemming van het resultaat verwerkt.

Balans

	31-12-2021	31-12-2020
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Materiële vaste activa	4.483.723	4.486.145
Financiële vaste activa	9.807.225	12.787.327
Totaal van vaste activa	14.290.948	17.273.472
Vlottende activa		
Vorderingen	2.363.096	2.241.796
Liquide middelen	3.728.852	230.949
Totaal van vlottende activa	6.091.948	2.472.745
Totaal van activa	20.382.896	19.746.217
Passiva		
Eigen vermogen	12.792.143	10.390.071
Voorzieningen	1.226.929	1.308.006
Langlopende schulden	4.483.723	4.486.145
Kortlopende schulden	1.880.101	3.561.995
Totaal van passiva	20.382.896	19.746.217

3. Staat van Baten en Lasten

Een staat van baten en lasten is een overzicht van opbrengsten en kosten over het afgelopen boekjaar, ook wel de exploitatierekening genoemd. Hieronder is de staat van baten en lasten (begroot, realisatie en vorig jaar) weergegeven. Daarnaast is een verklarende toelichting per onderdeel opgenomen.

De gevolgen van Covid-19 en de daaraan gekoppelde subsidies vanuit het Nationaal Programma Onderwijs hebben in 2021 effect gehad op de exploitatie.

Staat van baten en lasten

	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2020 t/m 31-12-2020
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten			
Rijksbijdragen	38.562.507	34.633.622	35.386.996
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	84.151	45.787	144.008
Overige baten	260.824	323.011	259.710
Totaal baten	38.907.482	35.002.420	35.790.714
Lasten			
Personeelslasten	30.820.103	29.970.215	30.835.693
Afschrijvingen	817.771	888.820	847.147
Huisvestingslasten	2.288.431	2.492.350	2.560.323
Overige lasten	2.524.787	2.093.651	2.375.366
Totaal lasten	36.451.092	35.445.036	36.618.529
Saldo baten en lasten	2.456.391	-442.616	-827.815
Financiële baten			
Financiële lasten	55.519	37.384	64.344
Resultaat	2.400.872	-480.000	-892.159

In bovenstaand overzicht is de rubricering in de begroting aangepast voor 405.000, van overige instellingslasten naar personeelslasten. Zo sluit het aan met de daadwerkelijke verdeling in de schoolbegrotingen.

Rijksbijdragen

In 2021 heeft de nieuwe cao ook betrekking op stijging van de ontvangen bekostiging in 2021. Deze was nog niet te voorzien in de begroting 2021. Daarnaast heeft de jaarlijkse bijstelling van de variabelen per leerling een positief effect gehad op de gehele bekostiging. Het grootste effect heeft echter de toekenning van de NPO middelen gehad. Andere oorzaken van de stijging rijksbijdragen is de vrijval van diverse doelsubsidies vanaf de balans wegens de gedane uitgaven in 2021. Het betreft hier de doelsubsidies; vrij roosteren leraren / bewegend leren, internationaal funderend onderwijs, studieverlof en inhaal en ondersteuningsprogramma's covid.

Daarnaast is er meer bekostiging ontvangen dan begroot ten aanzien van asielzoekers en vreemdelingen. De situatie omtrent asielzoekers en vreemdelingen is moeilijk te voorzien. Tevens heeft de overheid in het kader van de achterstanden deze subsidie ook verruimd. Door extra bijdrage vanuit het samenwerkingsverband is ook deze hoger dan begroot door groei bekostiging en extra ondersteuning. Tegenover een groot deel van deze extra baten staan ook extra personele lasten.

Resumé

Ministerie OCW	€ 1.706.132
NPO	€ 1.627.102
Bekostiging asielzoekers en vreemdelingen	€ 88.300
Doelsubsidies	€ 130.089
Samenwerkingsverband	€ 377.262
Totaal verschil Rijksbijdragen	€ 3.928.885

Werkdrukverminderingsgelden

Voor 2020/2021 en 2021/2022 zijn werkdrukmiddelen beschikbaar gesteld aan de scholen. Het budget voor 2021 is in totaal € 1.206.318. De scholen hebben het beschikbare budget besproken met het team en de MR van de school. Gezamenlijk is de inzet van deze middelen bepaald, waarbij de P-MR instemming heeft gegeven. Per school is verantwoording afgelegd over de besteding van deze middelen. De werkdrukmiddelen zijn door OOE voor 100% ingezet op personeel.

We kunnen hier de volgende verdeling in maken:

- 15 % van de middelen is ingezet om toe te voegen aan de formatieve inzet. Door leerkrachten of invallers een tijdelijke uitbreiding of een tijdelijk contract te geven kon bijvoorbeeld toch nog een extra groep worden gecreëerd, wat weer ten goede kwam aan de werkdrukvermindering.
- 75 % van de middelen is ingezet voor onderwijskundige ondersteuning in de vorm van een onderwijsassistent. Ook deze medewerkers zijn ingezet met een tijdelijk contract of een tijdelijke uitbreiding. De inzet verschilt per school. In de meeste gevallen gaat het om extra ondersteuning voor de leerkracht met een grote en/of moeilijke groep waarin veel zorgondersteuning wordt gevraagd.
- 10 % van de middelen is ingezet voor onderwijskundige ondersteuning in de vorm van administratieve ondersteuning of een conciërge. Deze ondersteuning was er met name op gericht om de administratieve last bij de leerkracht te verminderen of werkzaamheden bij de leerkracht te verminderen door bijvoorbeeld ondersteuning te bieden bij expressie.

Verantwoording werkdrukmiddelen Primair Onderwijs

Afstemming besteding werkdrukmiddelen

<i>Is het gesprek gevoerd met het team over de besteding</i>	Ja
<i>Heeft de PMR ingestemd met het voorstel voor de besteding</i>	Ja

Besteding werkdrukmiddelen	01-01-2021 t/m
EUR Bedragen: x 1	31-12-2021
Personeel	1.206.318
Materieel	
Professionalisering	
Overig	

Overige overheidsbijdragen en subsidies

In 2021 is subsidie ten behoeve van schakelklas ontvangen conform begroting. Deze subsidie is ingezet t.b.v. personeel en een klein gedeelte aan materiaal. Doordat de coronacrisis van invloed is geweest op het lesprogramma is het deel van de cultuursubsidie via Compenta schooljaar 2020/2021 en 2021/2022 niet gebruikt en blijft daarmee op de balans staan voor volgend jaar, hiermee vallen de baten hoger uit dan begroot. In totaal is er € 38.000 meer ontvangen dan begroot.

Overige baten

De begrote aanwending van doelsubsidies is in de realisatie geboekt onder de rijksbijdragen. Daarnaast is er meer ontvangen vanuit medegebruik door meer bezetting. Per saldo is er € 62.000 minder ontvangen dan begroot.

Personeelslasten

Ten aanzien van de personeelslasten is een nadeel van € 850.000 ten opzichte van de begroting. Met name veroorzaakt door de al eerdergenoemde stijging van de CAO. Daarnaast door onder andere meer inzet van personeel door gestegen inkomsten, zoals de doelsubsidies en NPO.

Bij de overige personele lasten valt de post Arbo hoger uit dan begroot. Met name door het nieuw aangegaan contract met de arbodienstverlener. Voor de dotatievoorziening, overblijfkosten, ziektewetgelden, teamuitjes/afschied/receptie en scholing is minder uitgegeven dan begroot. Veelal speelt de coronacrisis hierin een rol.

Begroting	-/- € 1.900.000
Overblijfkosten	€ 32.000
Dotatie personele voorziening	€ 438.000
Ziektewetgelden	€ 499.000
Arbo	-/- € 72.000
Teamuitjes/afschied/receptie	€ 35.000
Scholing	€ 123.000
Diversen	-/- € 5.000
Totaal verschil personeel	-/- € 850.000

Afschrijvingen

De afschrijvingen wijken € 71.000 positief af van de begroting. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder investeringen zijn geweest dan begroot en doordat de investeringen voornamelijk in de laatste 4 maanden van het jaar hebben plaats gevonden waardoor er minder afschrijvingslasten zijn ten opzichte van de begroting die uitgaat van een half jaar afschrijvingslasten voor nieuwe investeringen. Op het gebied van meubilair en onderhoud is minder geïnvesteerd. De laatste twee categorieën vallen lager uit omdat er andere keuzes zijn gemaakt danwel de werkzaamheden doorschuiven naar het komende jaar. Voor ICT is meer geïnvesteerd vooruitlopend op de invoering van Microsoft 365 zijn extra laptops aangeschaft.

Huisvestingslasten

De post huisvestingslasten valt € 204.000 lager uit dan begroot. De post huren valt lager uit door minder huur van noodunits. De onderhoudskosten vallen lager uit dan begroot. Voor een aantal zaken zijn andere keuzes gemaakt. Daarnaast is in de overspannen markt het niet mogelijk geweest alles weg te zetten gedurende het jaar. Tevens vallen de energielasten lager uit door een gunstiger verbruik vanwege een zachte zomer. En niet het volledige jaar een volledige bezetting in de scholen. Daarnaast is het effect van ventileren met de kachel aan vanwege Covid-19 nihil. Bij de post schoonmaak zie je een duidelijk effect van de coronacrisis. Door extra schoonmaak en aanschaf hygiëne materialen is deze post hoger uitgevallen.

Huur	€ 18.000
Onderhoud	€ 141.000
Energie en water	€ 135.000
Schoonmaak	-/- € 58.000
Diversen	-/- € 32.000
Totaal verschil huisvestingslasten	€ 204.000

Resumé

Overige lasten

De overige lasten wijken met € 431.000 negatief af van de begroting. De post ICT valt lager uit dan begroot. Met name doordat de uitrol van Microsoft 365 in 2022 plaatsvindt. Door ICT-ontwikkeling binnen onderwijs en gebruikmaking van digiborden nemen de kosten voor licenties toe. Dit is ook te zien bij de educatieve en administratieve software. Vorig jaar is de versnelde overstap op Snappet ingezet. In het afgelopen jaar is daar een vervolg op gegeven.

Aan schoolactiviteiten, cultuur en kopieerkosten zijn niet de uitgaven gedaan die zijn begroot. Ook hier heeft de coronacrisis en daarmee het thuisonderwijs een grote rol gespeeld. Voor leermiddelen is meer uitgegeven dan is begroot met name voor zowel jaarlijks als meerjaarlijks gebruik lager dan de drempelwaarde voor investering (€ 1.500). In deze posten zitten ook aanschaffingen vanuit de NPO middelen. In het traject van de verzelfstandiging en wat daar om heen valt is meer besteed aan inhuur externe deskundigen op hr en juridisch gebied, visie ontwikkeling en selectie.

<u>Resumé</u>	€ 30.000
Schoolactiviteiten	€ 7.000
Cultuureducatie	€ 100.000
Educatieve software	-/-€ 166.000
Administratieve software	-/-€ 40.000
Leermiddelen	-/-€ 118.000
Kopieerkosten	€ 41.000
Bestuurlijke doeleinden, kwaliteit	-/-€ 21.000
Verbetertrajecten	-/-€ 48.000
Externe deskundigen	-/-€ 99.000
Diversen	-/-€ 17.000
Totaal verschil overige lasten	-/-€ 431.000

4. Kasstroomoverzicht

Een kasstroomoverzicht is een overzicht van geldmiddelen die in de verslagperiode binnenkomen en uitgaan. Het kasstroomoverzicht bestaat uit de volgende 3 onderdelen:

1. kasstromen uit operationele activiteiten (bedrijfsvoering)
2. kasstromen uit investeringsactiviteiten (activa)
3. kasstromen uit financieringsactiviteiten (passiva)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode

Kasstroomoverzicht

	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2020 t/m 31-12-2020
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie
Kasstromen uit operationele activiteiten		
<i>Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening</i>	2.400.872	-826.616
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat		
<i>Aanpassingen voor afschrijvingen</i>	817.771	847.148
<i>Aanpassingen voor waardeveranderingen</i>	56.720	-64.581
<i>Toename (afname) van voorzieningen</i>	-81.077	529.532
<i>Overige aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat</i>		-35.986
<i>Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat</i>	793.414	1.276.113
Veranderingen in werkkapitaal		
<i>Afname (toename) van kortlopende vorderingen</i>	-121.300	-295.468
<i>Toename (afname) van kortlopende schulden</i>	-1.681.894	686.638
<i>Totaal van veranderingen in werkkapitaal</i>	-1.803.194	391.170
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	1.391.092	840.667
<i>Betaalde interest</i>	55.519	64.344
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	1.335.573	776.323
Kasstromen uit investeringsactiviteiten		
<i>Verwerving van materiële vaste activa</i>	815.349	926.217
<i>Toename (afname) overige financiële vaste activa</i>	-2.980.102	-143.285
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	2.164.753	-782.932
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
<i>Toename langlopende schulden</i>	815.349	962.202
<i>Aflossing langlopende schulden</i>	817.771	847.147
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-2.422	115.055
<i>Overige balansmutaties</i>		
<i>Toename (afname) van liquide middelen</i>	3.497.903	108.446

Mutatie liquide middelen

Beginstand liquide middelen 01-01-2021:	230.949
Mutatie 2021	<u>3.497.903</u>
Eindstand liquide middelen 31-12-2021:	3.728.852

Materiële vaste activa

Verloopoverzicht EUR Bedragen: x 1	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Totaal van materiële vaste activa
Materiële vaste activa, posten				
Begin van de periode 31-12-2020				
Historische kostprijs aan het begin van de periode	1.760.123	4.113.264	7.083.130	12.956.517
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen begin van de periode	78473	3.367.150	5.024.749	8.470.372
Cumulatieve herwaarderings begin van de periode				
Materiële vaste activa aan het begin van de periode	1.681.650	746.114	2.058.381	4.486.145
Verloop 01-01-2021 t/m 31-12-2021				
Investerings	147.590	274.705	393.054	815.349
Desinvesteringen				
Afschrijvingen	101.832	328.668	387.271	817.771
Afschrijving op desinvesteringen				
Overige mutaties				
Mutatie gedurende de periode	45.758	-53.963	5.783	-2.422
Einde van de periode 31-12-2021				
Historische kostprijs aan het einde van de periode	1.907.713	4.387.969	7.476.184	13.771.866
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen eind van de periode	180.305	3.695.818	5.412.020	9.288.143
Cumulatieve herwaarderings eind van de periode				
Materiële vaste activa aan het einde van de periode	1.727.408	692.151	2.064.164	4.483.723

Toelichting op de balans

De post materiële vaste activa betreft het totaal van alle investeringen van de scholen en die van het schoolbestuur. De waarde van de materiële vaste activa is afgenomen doordat minder is geïnvesteerd dan dat is afgeschreven in 2021.

Financiële vaste activa

Verloopoverzicht EUR Bedragen: x 1	Belegde reserves gemeente	Borgsom	Totaal van financiële vaste activa
Begin van de periode 31-12-2020			
Financiële vaste activa aan het begin van de periode	12.571.477	215.850	12.787.327
Verloop 01-01-2021 t/m 31-12-2021			
Investerings en verstrekte leningen		28.650	28.650
Resultaat 2021	2.410.588		2.410.588
Mutatie schulden vordering Gemeente Emmen	1.919.340		1.919.340
Ontvangen voorschot Gemeente Emmen	3.500.000		3.500.000
Einde van de periode 31-12-2021			
Financiële vaste activa aan het einde van de periode	9.562.725	244.500	9.807.225

Onder de financiële vaste activa bij de gemeente zijn bij de gemeente Emmen belegde reserves en voorzieningen opgenomen. Daarnaast de borgsom voor het gebruik van devices van digitale lesmethodes.

Bij de waardeveranderingen is het ontvangen voorschot op de afrekening met de gemeente opgenomen. Daarnaast een verrekening van het bedrag vanuit de rekening courant met de gemeente, voorheen opgenomen onder de kortlopende schulden. In 2021 zijn nog extra devices aangeschaft waardoor de borg is gestegen.

Vlottende activa

	31-12-2021	31-12-2020
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie
Vorderingen		
<i>Debiteuren</i>	16.332	0
<i>OCW/EZ</i>	1.749.467	1.636.665
<i>Gemeenten en GR's</i>	402.851	298.901
<i>Overige vorderingen</i>	92.175	129.932
Subtotaal vorderingen	2.260.825	2.065.498
Overlopende activa		
<i>Vooruitbetaalde kosten</i>	96.825	168.919
<i>Overige overlopende activa</i>	5.446	7379
Overlopende activa	102.271	176.298
Totaal van vorderingen	2.363.096	2.241.796
Liquide middelen		
<i>Tegoeden op bankrekeningen</i>	3.728.852	230.949
Liquide middelen	3.728.852	230.949
Totaal van vlottende activa	6.091.948	2.472.745

Debiteuren

Openstaande post debiteuren, betreft medegebruik.

OCW/EZ

De vordering op OCW is het verschil van 5/12 deel van de beschikking schooljaar 2021/2022 voor de bekostiging en de werkelijk ontvangen rijksvergoeding in de periode augustus tot en met december 2021.

Vorderingen gemeenten en GR's

De vordering op de gemeente betreft het gedeclareerde bedrag voor gemaakte lasten voor huisvesting. De afloop van deze vordering vindt in 2022 plaats.

Overige vorderingen

De post overige vorderingen bestaat uit de post nog te ontvangen bedragen van derden (€ 92.175).

Vooruitbetaalde kosten

Het volledig bedrag vanuit 2020 van € 168.919 is in 2021 afgewikkeld. In 2021 is € 96.825 vooruitbetaald. Dit heeft voornamelijk betrekking op licenties.

Overige overlopende activa

De overige overlopende activa bestaat uit de post opname levensloop (levensloopregeling).

Tegoeden op bankrekeningen

Deze balanspost betreft het totaal van alle bank- en girorekeningen van de scholen plus die van het schoolbestuur. Alle liquide middelen staan ter directe beschikking van OOE.

Eigen vermogen

EUR Bedragen: x 1	Algemene reserve	Bestemmingsreserve NPO	Bestemmingsreserve publiek	Herwaarderingsreserves	Totaal van eigen
Begin van de periode					
Eigen vermogen aan het einde van de periode 31-12-2020	10.239.660		141.072	9.339	10.390.071
Verloop 01-01-2021 t/m 31-12-2021					
Resultaat verslagperiode	1.532.161	878.050		-9.339	2.400.872
Overige mutaties verslagperiode	1.200				1.200
Einde van de periode					
Eigen vermogen aan het einde van de periode 31-12-2021	11.773.021	878.050	141.072	0	12.792.143

Bestemmingsreserve publiek

De bestemmingsreserve publiek betreft de reserve huisvesting. Deze is bedoeld om onvoorziene huisvestingslasten te kunnen financieren.

Bestemmingsreserve NPO

De bestemmingsreserve NPO betreft een schools en bestuurlijk deel en is bestemd voor toekomstige uitgaven gelinkt aan NPO.

Voorzieningen

EUR Bedragen: x 1	Personele voorzieningen	Totaal van voorzieningen
-------------------	-------------------------	--------------------------

Begin van de periode 31-12-2020

Voorzieningen aan het begin van de periode	1.308.006	1.308.006
--	-----------	-----------

Verloop 01-01-2021 t/m 31-12-2021

Dotaties	74.918	74.918
Onttrekkingen	28.017	28.017
Vrijval	127.978	127.978
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet		

Einde van de periode 31-12-2021

Voorzieningen aan het einde van de periode	1.226.929	1.226.929
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar	541.937	541.937
Bedrag looptijd 1 tot 5 jaar	434.548	434.548
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	250.445	250.445

Voorzieningen, specificatie

Verloopoverzicht EUR Bedragen: x 1	Voorziening voor jubileumuitkeringen	Langdurig zieken	Totaal personele voorzieningen
------------------------------------	--------------------------------------	------------------	--------------------------------

Begin van de periode 31-12-2020

Voorzieningen aan het begin van de periode	398.206	909.800	1.308.006
--	---------	---------	-----------

Verloop 01-01-2021 t/m 31-12-2021

Dotaties	74.918	442.468	517.386
Onttrekkingen	28.017		28.017
Vrijval		570.446	570.446
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet			

Einde van de periode 31-12-2021

Voorzieningen aan het einde van de periode	445.107	781.822	1.226.929
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar	34.759	507.178	541.937
Bedrag looptijd 1 tot 5 jaar	159.903	274.645	434.548
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	250.445		250.445

C

De voorziening jubilea is getroffen om de opgebouwde rechten voor jubileumgratificaties te kunnen financieren. De hoogte van deze voorziening is berekend met behulp van een berekeningsmodel en bedraagt per 31-12-2021 € 445.107.

Openbaar Onderwijs Emmen (OOE) is eigenrisicodragers voor het Vervangingsfonds. OOE moet daardoor zelf de kosten dragen van vervanging bij ziekte en dit brengt de noodzaak met zich mee om een voorziening hiervoor te treffen. De voorziening ziekteverzuim betreft medewerkers die langer dan 1 jaar (in kalenderdagen) ziek zijn dan wel waarbij de verwachting is dat men langer dan 1 jaar ziek zal zijn. Na het 2e ziektejaar wordt in overeenstemming met de wet poortwachter uitgegaan van einde dienstverband. Er wordt rekening gehouden met 100% doorbetalingsverplichting in het 1e ziektejaar en 70% in het 2e ziektejaar. De berekening vindt plaats aan de hand van de eerste dag ziekmelding, berekening aantal dagen 1e jaar en 2e jaar ziekte na verslagjaar. Vervolgens wordt aan de hand van het aantal dagen, het salaris en de 100% danwel 70% doorbetalingsverplichting het bedrag voor de voorziening berekend. De jaarlijkse peildatum voor het bepalen van de voorziening over het verslagjaar is 31 december van dat jaar. De hoogte van de voorziening verzuim ultimo 2021 bedraagt € 781.822.

Langlopende schulden

EUR Bedragen: x 1	Schulden aan gemeenten en GR's	Totaal langlopende schulden
Begin van de periode 31-12-2020		
Stand langlopend deel, begin van de periode	4.486.145	4.486.145
Stand totale schuld, begin van de periode	4.486.145	4.486.145
Verloop 01-01-2021 t/m 31-12-2021		
Aangegane leningen in de verslagperiode	815.349	815.349
Aflossing in de verslagperiode	817.771	817.771
Einde van de periode 31-12-2021		
Stand totale schuld, einde van de periode	4.483.723	4.483.723
Stand kortlopend deel, einde van de periode		
Stand langlopend deel, eind van de periode	4.483.723	4.483.723

Schulden aan gemeenten en GR's

Deze post betreft de ontvangen geldlening ter financiering van de materiële vaste activa. De aflossing betreft de afschrijving van de materiële vaste activa.

Kortlopende schulden

	31-12-2021	31-12-2020
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Realisatie
<i>Crediteuren</i>	454.429	381.503
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>	4.850	77.196
<i>Schulden ter zake van pensioenen</i>	2.098	3.141
<i>Kortlopende overige schulden</i>	34.542	39.607
Subtotaal kortlopende schulden	495.919	501.447
Overlopende passiva, uitsplitsing		
<i>Vooruitontvangen investeringssubsidies</i>	103.263	100.948
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>	70.014	64.200
<i>Nog te betalen</i>	136.986	652.920
<i>Vakantiegeld</i>	1.020.216	929.423
<i>Doelsubsidies OC&W</i>	53.703	109.901
<i>Overige overlopende passiva</i>	0	1.203.156
Overlopende passiva	1.384.182	3.060.548
Totaal van kortlopende schulden	1.880.101	3.561.995

Crediteuren

Openstaande post crediteuren, afloop (betaling) vind in 2022 plaats.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Voor 2021 bestaat deze balanspost uit belastingen en premies sociale verzekeringen over de dertiende maand van 2021. Deze belastingen en premies zijn in januari 2022 afgedragen.

Kortlopende Overige schulden

De post overige kortlopende schulden bevat onder andere de post netto loonkosten 13e maand 2021 welke in januari 2022 is afgewikkeld.

Vooruit ontvangen investeringssubsidies

De post vooruit ontvangen investeringssubsidie bestaat uit vooruit ontvangen subsidie brede scholen pro-vso gelden.

Vooruit ontvangen bedragen

Deze post betreft het vooruit ontvangen subsidiebedrag voor cultuureducatie.

Nog te betalen

Betreft kosten die betrekking hebben op 2021 maar zijn betaald in 2022.

Vakantiegeld

De vakantiegeldverplichting is berekend met behulp van het salarispakket RAET. De verplichting bedraagt ultimo 2021 € 1.020.216.

Doelsubsidies OC&W

Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ, subsidiebedragen voor zij-instroom en vrij roosteren leraren.

Overige overlopende passiva

Onder deze post is in voorgaande jaren de rekening courant verhouding van afdeling Openbaar Onderwijs met de gemeente Emmen verantwoord. Deze is nu verrekend in de post financiële vaste activa.

6. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De contracten boven een bedrag van € 50.000 zijn opgenomen in onderstaand overzicht. Onderstaande verplichtingen vertegenwoordigen in 2021 een bedrag van ongeveer 2,5 miljoen euro aan lasten. Hier is rekening mee gehouden in de staat van baten en lasten. Daarnaast betreft het relatief veel raamcontracten, waarbij op- of afschaling van de dienstverlening relatief eenvoudig te realiseren is.

Soort contract	Duur contract	Opmerking	1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Schoonmaak	30-09-2022	Gemeentelijk contract	390.717			390.717
Aardgas	1-1-2023	Gemeentelijk contract	332.262			332.262
Elektriciteit	31-12-2024	Gemeentelijk contract	148.712	297.424		446.136
Onderwijsleerpakket	30-09-2022	OOE contract	206.457			206.457
Netwerk- en systeembeheer OOE	31-7-2022	OOE contract	73.327			73.327
Huurovereenkomst obs de Kubus	31-08-2027	Gemeentelijk contract	151.784	708.833		860.618
Gebruik en dienstverlening ERP-systeem	31-12-2025	OOE contract	55.379	166.138		221.517
			1.358.638	1.172.395		2.531.034

7. Overzicht verbonden partijen

Per 31-12-2021 is er sprake van de onderstaande verbonden partijen, die vallen onder code 4 overige verbonden partijen. Daarom is er geen sprake van consolidatie vanwege ontbrekende overheersende zeggenschap.

Verbonden partijen

minderheidsdeelneming	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contractonderwijs	Contractonderzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelnamepercentage
Volgnummer								
1	Stg. Samenwerkingsverband PO 22-02	Stichting	Emmen	Nee	Nee	Nee	Ja	
2	Vereniging VO-22-02 U.A	Coöperatie	Emmen	Nee	Nee	Nee	Ja	

8. Toelichting op de staat van baten en lasten

In deze paragraaf wordt de staat van baten en lasten uit 2021 vergeleken met 2020.

Overheidsbijdragen

	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2020 t/m 31-12-2020
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Begroting	Realisatie
Rijksbijdragen, uitsplitsing			
<i>Rijksbijdragen OCW</i>	34.722.901	30.161.424	32.046.011
Overige subsidies OCW/EZ, uitsplitsing			
<i>Overige subsidies OCW</i>	1.883.544	2.893.398	1.695.127
<i>Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV</i>	1.961.402	1.578.800	1.645.858
<i>Overige rijksbijdragen</i>			
<i>Rijksbijdragen</i>	38.564.847	34.633.622	35.386.996
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, uitsplitsing			
Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, uitsplitsing			
<i>Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies</i>	50.000	45.787	50.000
<i>Overige overheden</i>	34.151		94.008
<i>Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden</i>	84.151	45.787	144.008

Rijksbijdragen OCW/EZ

Van het ministerie van OCW is ontvangen voor:

	2021	2020
Personeel	€ 22.062.000	€ 21.675.000
Personeel en arbeidsmarktbeleid	€ 4.944.000	€ 4.515.000
Materiële instandhouding	€ 4.125.000	€ 4.174.000
Doelsubsidies	€ 108.000	€ 0
NPO	€ 1.628.000	€ 0
Arbeidsmarkttoelage	€ 193.000	€ 0
Onderwijsachterstanden beleid	€ 1.663.000	€ 1.682.000
Totaal	€ 34.723.000	€ 32.046.000

Op 1 oktober 2020 waren er 101 leerlingen minder dan op de teldatum van het jaar daarvoor, dit heeft een nadelig effect op de bekostiging. Door wijzigingen in de bekostiging in verband met NPO en daarnaast de stijging van de variabelen is er meer bekostiging in totaal ontvangen. Deze stijging wordt veroorzaakt door onder andere de stijging van de lonen vanuit de CAO. Bij personeel en arbeidsmarktbeleid zie je het positieve effect van de verhoging van de werkdruggelden. Daarnaast is er vrijval geweest van doelsubsidies en is de arbeidsmarkttoelage ontvangen.

Overige subsidies OCW/EZ

In 2021 en 2020 zijn aan niet-geormerkte subsidies de volgende bedragen verantwoord:

	2021	2020
Extra hulp voor de klas	€ 645.000	€ 0
Samenvoeging scholen	€ 130.000	€ 290.000
Professionalisering en begeleiding start leiders	€ 173.000	€ 0
Opvang asielzoekers in gezinslocaties	€ 100.000	€ 150.000
Studieverlof / lerarenbeurs	€ 12.000	€ 0
Bijzondere situaties	€ 0	€ 0
Prestatiebox	€ 582.000	€ 915.000
Negatief getoetsten	-/- € 62.000	-/-€ 34.000
Zij-instroom	€ 10.000	€ 1.000
Teambeurs	€ 0	€ 5.000
Vrij roosteren leraren	€ 0	€ 36.000
Internationaal funderend onderwijs	€ 0	€ 5.000
Inhaal en ondersteuning covid	€ 0	€ 8.000
Asielzoekers 2e jaar in Ned.	€ 8.000	€ 46.000
Eerste opvang vreemdelingen	€ 286.000	€ 273.000
Totaal	€ 1.884.000	€ 1.695.000

In 2021 is € 189.000 meer ontvangen dan in 2020 aan niet-geormerkte subsidies. Met namen veroorzaakt door de in 2021 ontvangen subsidie extra handen voor de klas. Daarnaast zien we een verschuiving veroorzaakt door het verdwijnen van de prestatiebox middelen. Deze is nu gesplitst naar professionalisering en begeleiding startende schoolleiders en verdeeld over de normatieve rijksbijdrage. Daarnaast loopt de samenvoegingsbekostiging terug vanwege de afloop van de fusies. De asiel en vreemdelingen bekostiging neemt ook toe door het aantal leerlingen die hiervoor in aanmerking komen en de verruiming van de subsidievoorwaarden. Niet alle subsidie voor 2021/2022 was al toegekend, deze is al wel aangevraagd. Opvang in gezinslocaties is afgenomen doordat de bekostig 19/20 laat is toegekend en daarmee in zijn geheel in 2020 viel. 2021 is een regulier jaar.

Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage samenwerkingsverband 22.02

In 2021 is in totaal € 377.000 meer subsidie ontvangen ten opzichte van 2020. Veroorzaakt door een ander bedrag per leerling, extra uitkering vanuit het resultaat, ontvangen bedrag naar aanleiding van de schikking tussen het SWV en OOE over de bekostiging in een bepaalde periode, groei en positieve afrekening tripartiet bekostiging. de leerling daling waardoor de totale vergoeding lager wordt. Totaal is in 2021 € 1.956.000 ontvangen.

Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies

Ten opzichte van 2020 zijn de gemeentelijke vergoedingen lager. Met name veroorzaakt doordat er in 2021 geen subsidie voor techniek, ESF en participatiefonds is ontvangen. Totaal is in 2021 € 84.000 ontvangen.

Overige baten

	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2020 t/m 31-12-2020
EUR Bedragen: x 1	Enkelvoudig Realisatie	Enkelvoudig Begroting	Enkelvoudig Realisatie
Overige baten, uitsplitsing			
Opbrengst verhuur	251.024	210.052	206.357
Detachering personeel	9.800	94.420	2.900
Overige	0		50.453
Overige baten	260.824	304.472	259.710

Verhuur

Deze post betreft verhuur van schoollokalen aan derden. Deze is in 2021 gestegen door meer bezetting.

Detachering personeel

In 2021 is het bedrag detachering hoger doordat er meer vergoeding voor inzet regiocoördinator is ontvangen.

Overige baten

In 2021 is deze post niet begroot en zijn er ook geen overige baten geregistreerd.

Personeelslasten

	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2020 31-12-2020
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Begroting	Realisatie
Personeelslasten, uitsplitsing			
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten, uitsplitsing			
Lonen	22.689.614	28.276.302	21.820.025
Sociale lasten	3.099.658		2.915.785
Premies Participatiefonds	629.346		793.911
Premies Vervangingsfonds	10.204		29.250
Pensioenlasten	3.747.839		3.331.697
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	30.176.661	28.276.302	28.890.668
Overige personele lasten, uitsplitsing			
Dotaties personele voorzieningen	-53.060	385.000	529.532
Lasten personeel niet in loondienst	239.301	238.713	735.234
Overige	1.025.965	1.140.200	831.088
Overige personele lasten	1.212.206	1.763.913	2.095.854
Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	568.764	70.000	152.028
Personeelslasten	30.820.103	29.970.215	30.834.494
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa: Uitsplitsing			
Afschrijvingen	817.771	888.820	847.147
Huisvestingslasten, uitsplitsing			
Huurlasten	217.601	235.750	215.515
Onderhoudslasten (klein onderhoud)	729.617	871.000	876.751
Lasten voor energie en water	451.808	587.000	535.669
Schoonmaakkosten	685.797	628.100	725.519
Belastingen en heffingen	150.040	150.500	140.346
Overige	53.568	20.000	66.523
Huisvestingslasten	2.288.431	2.492.350	2.560.323
Overige lasten, uitsplitsing			
Administratie- en beheerslasten	820.774	218.826	770.921
Inventaris en apparatuur	475.844	468.700	419.841
Leer- en hulpmiddelen	1.080.860	1.005.575	1.050.184
Overige	147.309	400.550	134.520
Overige lasten	2.524.787	2.093.651	2.375.366
Totaal Lasten	36.451.092	35.445.036	36.617.330
Separate specificatie kosten instellingsaccountant			
Accountantshonoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	28.399		29.433
Accountantshonoraria	28.399		29.433

Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

De lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten zijn in 2021 4,45% (€ 1.286.000) hoger dan in 2020. Veroorzaakt door een volume en een prijsverschil. Het prijsverschil wordt veroorzaakt door een stijging vanwege periodieken, stijging van de CAO en de arbeidsmarkttoelage. Het volume verschil wordt veroorzaakt door in totaal meer fte. Onderverdeeld in meer onderwijzend en onderwijs ondersteunend en minder directie.

Overige personele lasten

De mutatie in de voorzieningen jubilea en verzuim (mutatie personele voorzieningen) is ten opzichte van 2020 € 582.000 lager. Veroorzaakt doordat in 2020 een andere manier van opbouw voorziening verzuim is geëffectueerd. Waardoor in 2020 een 'inhaalslag' is gemaakt in de waarde van de voorziening. In 2021 is van minder mensen de verwachting dat ze langdurig ziek zijn. Naast de daling is het gemiddelde per persoon gestegen doordat de lonen zijn gestegen. Daarnaast is er in 2021 minder een beroep gedaan op externe inhuur. In 2020 nog veroorzaakt door de overname van 5 medewerkers van de gemeente. Hierdoor zijn de lasten van personeel niet in loondienst €496.000 lager ten opzichte van 2020. Aan werving en selectie, teamuitjes, arbo, scholing en professionalisering is in 2021 meer uitgegeven. Daarnaast minder uitgaven voor overblijfkosten, kantoorbenodigdheden en schoolbegeleiding.

Ontvangen vergoedingen

De ontvangen ziektewetgelden zijn in 2021 € 417.000 hoger dan in 2020 door onder andere meer zwangerschapsverlof en vergoeding transitiekosten.

Resumé

Lonen en salarissen	-/- € 1.286.000
Voorziening verzuim en jubilea	€ 582.000
Uitzendkrachten	€ 496.000
Werving en selectie	-/-€ 46.000
Overblijfkosten	€ 7.000
Teamuitjes	-/-€ 15.000
Kantoorbenodigdheden	-/-€ 15.000
Scholing en professionalisering	-/-€ 46.000
Ziektewetgelden	€ 417.000
Arbo	-/- € 90.000
Schoolbegeleiding	€ 23.000
Diversen	€ 41.000
Vershil personeelslasten	<u>€ 14.000</u>

Afschrijvingen

Het bedrag aan afschrijvingen is gedaald met € 29.000. Onder andere doordat er minder is geïnvesteerd in 2021 en doordat de investeringen ook grotendeels in het laatste deel van het jaar plaats vonden (minder maanden afschrijving).

Huisvestingslasten

Huur

De post huur is in 2021 € 2.000 hoger, veroorzaakt door de tariefstelling.

Onderhoudslasten (klein onderhoud)

Het onderhoud is in 2021 lager dan in 2020. Dit wordt veroorzaakt minder incidenteel onderhoud is geweest. Daarnaast heeft in 2020 doorgeschoven onderhoud plaats gevonden vanuit 2019, waar het niet uitgevoerd kon worden vanwege krapte in de markt.

Lasten voor energie en water

De lasten voor energie en water zijn in 2021 per saldo € 84.000 lager. Op gas en elektra is bespaard en water is gelijk gebleven.

Schoonmaakkosten

Het voordeel van € 40.000 op de post schoonmaak is ontstaan doordat er in vergelijking met 2020 minder uitgaven zijn gedaan als gevolg van Covid-19. Daarnaast heeft in 2020 een intensivering plaats gevonden, in 2021 niet.

Belastingen en heffingen en Overige huisvestingslasten

Deze post is in 2021 gelijk aan 2020.

Resumé:

Huur	-/-€ 2.000
Onderhoud	€ 147.000
Energie	€ 85.000
Schoonmaak	€40.000
Diversen	€ 2.000
Verschil huisvestingslasten	€ 272.000

Overige lasten

Administratie- en beheerslasten

De administratie- en beheerslasten voor 2021 zijn ten opzichte van 2020 € 50.000 hoger. Dit wordt veroorzaakt meer kosten voor de verzelfstandiging en kleine plus en min verschillen op diverse posten binnen administratie en beheer.

Inventaris en apparatuur

Onder inventaris en apparatuur vallen de ICT-lasten zijnde; hardware, licenties, websites, abonnementen, beheer en overige. Deze posten vallen € 56.000 hoger uit in 2021 doordat er met name meer hardware is gekocht in 2021 beneden het drempelbedrag van activeren (€ 1.500).

Leer- en hulpmiddelen

De leer- en hulpmiddelen zijn gestegen met 31.000. Hoofdzakelijk veroorzaakt door de toename van gebruik van licenties/software, zoals Snappet.

Overige

De overige lasten zijn in 2021 met een bedrag van € 13.000 gestegen ten opzichte van 2020. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er ondanks de aanhoudende coronacrisis meer is uitgegeven aan schoolactiviteiten.

Resumé:

Administratie- en beheerslasten	-/-€ 50.000
Inventaris en apparatuur	-/-€ 56.000
Leer- en hulpmiddelen	-/- € 31.000
Overige lasten	-/-€ 13.000
Verschil overige lasten	-/-€ 150.000

Specificatie honorarium

Voor het jaar 2020 heeft onze externe accountant voor team Openbaar Onderwijs onderzoek gedaan naar de jaarrekening. Het bedrag dat hiervoor in rekening is gebracht is € 39.000. Dezelfde werkzaamheden zijn ook verricht voor 2021 en de kosten hiervan bedragen naar schatting € 29.000.

Wet Normering Topinkomens

In het gemeentelijk aandeel zit ook de bezoldiging van de medewerkers van team onderwijs. De totale bezoldiging per bestuurder is in alle gevallen lager dan het grensbedrag wat in de Wet Normering Topinkomens (hierna WNT) is genoemd. Er is in 2021 sprake van een onbezoldigd bestuur.

In het kader van de WPO wordt het College van burgemeester en wethouders in de gemeente Emmen als bevoegd gezag en als bestuur aangemerkt. De gemeenteraad van Emmen is als toezichthouder aan te merken. Omdat de kosten van bestuur en het toezicht niet in de jaarrekening van het openbaar basisonderwijs worden opgenomen, is het vermelden hiervan op deze plaats achterwege gelaten. De beloning van het College en de Raad heeft plaatsgevonden in overeenstemming met de daarvoor geldende kaders.

Het normenkader rondom de WNT is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De jaarrekening is opgesteld in lijn met de mededeling van de minister van BZK, gepubliceerd in de Staatscourant. In het kader van de WNT is het college van B&W als politiek ambtenaar uitgezonderd van de WNT. Voor een verdere uitwerking zie hoofdstuk 10 WNT.

Financieel en overig

	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2021 t/m 31-12-2021	01-01-2020 t/m 31-12-2020
EUR Bedragen: x 1	Realisatie	Begroting	Realisatie
Financiële baten, uitsplitsing			
<i>Rentebaten en soortgelijke opbrengsten</i>			
<i>Financiële baten</i>			
Financiële lasten, uitsplitsing			
<i>Rentelasten en soortgelijke kosten</i>	55.519	48.216	51.277
<i>Financiële lasten</i>	55.519	48.216	51.277

9. Model G**Verantwoording subsidies****G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule**

Volgnummer	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Prestatie afgerond?
1	Vrij roosteren leraren	VRL19011	11-12-2019	Ja
2	Studieverlof Angelslo	942230-1	30-11-2018	Ja
3	Studieverlof Angelslo	1006908-1	20-09-2019	Ja
4	Studieverlof Bascule	1006931-1	20-09-2019	Ja
5	Studieverlof Lisdodde	1007403-1	20-09-2019	Ja
6	Inhaal en ondersteuning	IOP2-10249-PO	16-10-2020	Ja
7	Internationalisering funderend onderwijs	IFO210094	14-7-2021	Ja
8	Studieverlof Bascule	1165666-1	20-8-2021	Nee
9	Studieverlof Swartemeer	1165750-1	20-8-2021	Nee
10	Studieverlof Lisdodde	1166056-1	20-8-2021	Nee
11	Extr ahulp voor de klas	EHK20121	25-3-2021	Ja
12	Extr ahulp voor de klas	EHK21071	5-8-2021	Ja

Raad van Toezicht

J.P. Wassens (voorzitter Raad van Toezicht)

C. Japenga (lid Raad van Toezicht)

Mr. L. Slinkman (lid Raad van Toezicht)

M. Oldenziel (lid Raad van Toezicht)

K. de Groot (lid Raad van Toezicht)

Datering en ondertekening jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt op d.d. 10-06-2022

Ondertekening namens bevoegd gezag:

.....

10. WNT

De WNT is van toepassing op Gemeente Emmen Onderwijs. Openbaar onderwijs in de gemeente Emmen is een integraal schoolbestuur. Het college van B&W fungeert als bevoegd gezag tot en met eind 2021. De leden van dit college verrichten hun functie ten aanzien van het onderwijs onbezoldigd. Als toezichthouder fungeert de gemeenteraad van Emmen, tevens onbezoldigd. Vanuit dat punt zijn geen bezoldigingsgegevens opgenomen in de WNT-verantwoording van OOE.

Het voor Gemeente Emmen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 177.000 (het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse E, totaalscore 13 punten. Hiervan zijn 6 complexiteitspunten voor de gemiddelde totale baten, 3 complexiteitspunten voor het gemiddeld aantal leerlingen en 4 complexiteitspunten voor de gewogen aantal onderwijssoorten).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2021	
bedragen x C 1	Mevr. Y. Boxem
Functiegegevens	Alg. Directeur
Aanvang en einde functie vervulling in 2021	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	99.070
Beloningen betaalbaar op termijn	18.268
<i>Subtotaal</i>	<i>117.338</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	177.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	117.338
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2020	
bedragen x € 1	Mevr. Y. Boxem
Functiegegevens	Alg. Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	97.935
Beloningen betaalbaar op termijn	16.701
<i>Subtotaal</i>	<i>114.636</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	170.000
Bezoldiging	114.636

Er is geen sprake van een vordering uit hoofde van een onverschuldigde betaling.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overige gegevens

1. Voorstel bestemming exploitatiesaldo

Van het voordelige exploitatiesaldo van € 2.400.872 wordt € 1.532.161 toegevoegd aan de algemene reserve en € 9.339 wordt onttrokken aan de reserve 1e waardering. Daarnaast wordt een Bestemmingsreserve NPO gevormd van € 878.050. Dit gebeurt volgens de bestendige gedragslijn.

2. Gebeurtenissen na balansdatum

Sinds medio februari 2022 zijn Rusland en Oekraïne in een oorlogssituatie terecht gekomen. Dit heeft een vluchtelingenstroom tot gevolg voor heel Europa en daarmee ook voor de gemeentes in Nederland. In Emmen vindt ook opvang van deze vluchtelingen plaats. Inmiddels is samen met de gemeente Emmen en Borger-Odoorn onderwijs mogelijk gemaakt voor de kinderen uit Oekraïne. Zij volgen onderwijs binnen het ECA van OOE. Hiervoor is een leegstaand schoolgebouw van het Esdalcollege in gebruik genomen aan de Angelsloërdijk. De leerkrachten zijn in dienst van OOE. De vergoeding hiervoor zal volgen middels de vreemdelingen en asielbekostiging vanuit het ministerie.

Daarnaast heeft de oorlog ook economische gevolgen zoals de stijging van energieprijzen, moeilijker danwel duurder te verkrijgen grondstoffen, prijsverhogingen op diverse materiele kosten. De totale impact hiervan is momenteel niet exact duidelijk.

Per 1 januari 2022 is OOE verzelfstandigd. Tot aan die datum was er sprake van een integraal schoolbestuur. Waarbij het openbaar onderwijs onderdeel uit maakte van de gemeente zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Vanaf 1 januari is het openbaar onderwijs een stichting geworden met een eigen bestuur en Raad van Toezicht. Conform de gemaakte afspraken zal aan de hand van de jaarrekening 2021 de eindafrekening bepaald worden tussen de gemeente en OOE. Hiermee wordt het reeds ontvangen voorschot verrekend.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van stichting Openbaar Onderwijs Emmen

A. Verklaring over de in het bestuursverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Openbaar Onderwijs Emmen te Emmen over 2021 gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in het bestuursverslag in bijlage 2 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Openbaar Onderwijs Emmen op 31 december 2021 en van het resultaat alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2021 in overeenstemming met in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountants-protocol OCW 2021

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Openbaar Onderwijs Emmen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het bestuursverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het bestuursverslag andere informatie. De andere informatie bestaat uit:

- ▶ Voorwoord;
- ▶ 1. Het schoolbestuur;
- ▶ 2. Verantwoording van het beleid;
- ▶ 3. Verantwoording van de financiën;
- ▶ Bijlage 1 Realisatie beleidsvoornemens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die is vereist op grond van Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 10 juni 2022

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. E.J. Jongsma RA

Bijlagen

1. Gegevens over rechtspersoon

Bestuursnummer	10249
Naam instelling	gemeente Emmen
Adres	Smedingeslag 1a
Postadres	Smedingeslag 1a
Postcode/Plaats	7824 HK Emmen
Telefoon	0591 24 00 00
E-mail	secretariaat@oo-emmen.nl
Internetsite	www.oo-emmen.nl
Contactpersoon	Dhr. B. Hoving
Telefoon	06 21941756
E-mail	b.hoving@oo-emmen.nl

Brin	Naam	Sector
16AH	O.B.S. 't Eenspan	PO
16BX	O.B.S. Mr. Vegter	PO
16DJ	O.B.S. De Esdoorn	PO
16HI	O.B.S. Emmermeer	PO
16MA	O.B.S. Angelslo	PO
16NR	O.B.S. de Kubus	PO
16WN	O.B.S. op 't Veld	PO
16XQ	O.B.S. de Brink	PO
16YK	O.B.S. de Barg	PO
16ZQ	O.B.S. de Meent	PO
17AE	O.B.S. de Bente	PO
17BC	O.B.S. de Runde	PO
17BL	O.B.S. de Dreef	PO
17BU	O.B.S. de Anbrenge	PO
17CN	O.B.S. de Planeet	PO
17CW	O.B.S. de Spil	PO
17DG	O.B.S. de Viersprong	PO
17DQ	O.B.S. de Bascule	PO
17EJ	O.B.S. de Dordtse Til	PO
17FU	O.B.S. 't Koppel	PO
17JD	O.B.S. de Dreske	PO
17KM	O.B.S. 't Swartemeer	PO
18HB	O.B.S. de Iemenhof	PO
19CO	S.B.O. de Catamaran	PO
21PS	O.B.S. de Vlonder	PO
23RM	O.B.S. de Lisdodde	PO
24ED	O.B.S. Montessorischool	PO
30AG	O.B.S. Delftlanden	PO
OOSU	Z.M.L.K. Thrianta	PO